

"Tėvynė" Savaitinis Laikraštis
Leidžiama kas Pėtnyčią
Susivienijimo Lietuvių Amerikoje
V. K. Račkauskas, Redaktorius (Editor)
PRENUMERATA METAMS
Suvienuose Valstijose \$1.00
Kitose Viešpatystis \$1.50
"TėVYNĖ"
307 W. 30th Str., New York, N. Y.

TĖVYNĖ

Published and distributed under permit (No. 511) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of New York, N. Y. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General.

The Lithuanian Weekly "Tėvynė"
Published Every Friday
By the Lithuanian Alliance of America
A. B. Strimaitis, Sec'y & Business Mgr.
YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.00
To Foreign Countries \$1.50
"TėVYNĖ"
307 W. 30th Str., New York, N. Y.

No 23

Entered as Second Class Matter November 28, 1910, at the Post Office at New York, under the Act of March 3, 1875.

NEW YORK, BIRŽELIO (JUNE) 6, 1919 m.

Acceptance for Mailing at Special Rate of Postage provided for in Section 1103, Act of October 3, 1917 Authorized on June 27, 1918.

Vol. X

SAVAITĖS ATSIKIMU PERŽVALGA

Iš Taikos Konferencijos.

Paryžiuje sutarta išardyti buvusiąją *Turkijos imperiją* į šešias dalis. Kiekvieną jų valdys kuri nors Aliantų valstybė, kaipo narės Tautų Lygos. Ar Konstantinopolis paliks sultenui — dar nenuspręsta.

Vokiečiai davė kontr-pasiūlymus taikos sutarčiai 29 d. gegužės. Vokietija sutinka apmokėti karės nuostolius \$25.000.000.000. Silezijos atiduoti nesutinka.

Adriatiko pakraščiu klausimas dar nėra išspręstas. Kol kas žinoma, jog Fiume su apeliuok bus neprigulmin-ga valstybė, po globa Tautų Lygos. Dalmacijoje Italija gauna sau Zara ir Sebenico, ir salas Cherso, Lussin ir Lissa.

Iš Paryžiaus taip pat skelbiama, kad Aliantai rengiasi pripažinti Kolčako valdžią Rusijoje, kuri veikia Omske, Sibiroje ir jau pasiekė Europos Rusiją, užim-dama Samarą ir Simirską. Francija norinti pripažinti tą valdžią be jokių išlygų. Anglija gi norinti pastatyti išlygą, kad tuojaus būtų sušauktas steigiamasis susirinkimas ir kad tasai pripažinimas Kolčako valdžios nesutrukdėtų plėtojimosi naują, po revoliucijos iškilusių, valstybių, priklausiusių prieš karę Rusijai. Pripažinimas, kaip skelbiama, susitrukdęs dėl to, kad prezidentas Wilsonas tam prieš-nasi, nes jis mano, jog Kolčako valdžia yra reakcijos valdžia ir gali sunaikinti tuos laimėjimus, kuriuos Rusijos gyventojai atsieik per revoliuciją.

Rusijoje.

Lenino valdžia, kaip sakoma, nori armistacijos, — t. y. kad būtų pertraukti mušiai su užpuolančiomis ant Sovietų valdžios jėgomis.

Estai, paėmę Peterhofą, artinasi prie Petrapilės iš piet-vakarų. Tuo pačiu laiku Suomiai eina linkui Petrapilės nuo šiaurės pusės.

Rašytojas Isaac Don Levine iš Maskvos praneša Amerikos laikraščiams, kad Maskvoje ir Petrapilėje visai nėra tokios anarchyjos, kokia yra aprašoma Amerikos laikraščiuose. Taip pat nėra ir tokio didelio skurdo, kaip kad skelbiama.

Orlaiviu per Atlantiką.

31 d. gegužės Amerikos laivyno orlaivis NC-4 pasiekė Anglijos miestą Plymouth. Jis išlėkė 18 d. gegužės iš New York'o, nuo pa-jurio Rockaway Beach; lėkė į Newfoundland ir į Azorų salas. Iš čia sustojė Lisbo-nėje, Portugalijoje ir galiausiai atsidūrė Anglijoje. Tai yra pirmutinis perlėkimas vandenyno.

Tuo pat laiku lėkė — tik-tai kitu keliu — australietis Harry Hawker su Mackenzie Grieve, bet jų orlaivis su-gedo viduryje vandenyno; lakunai būtų prigėrę, jei jų nebūtų išgelbėjęs Danų gar-lavivis *Mary*.

Amerikoje.

Kanadoje dideliu smarku-mu plečiasi generalis strei-kas, virstas į politikinę ko-vą.

Winnipege sustoję viskas, — apmirė visas miestas. Po to pasekė Toronto ir kiti miestai.

Miestų valdymą paėmė į savo rankas streikierių ko-mitetai.

Geležinkelių direktorius Hines praneša, kad valdžia reikalaujanti \$1.200.000.000 padengimui deficitui ant geležinkelių.

Iš Suv. Valstijų Senatą į-nešta bilius, kuriuo — jei jis liks įstatymu — bus draudžiama Amerikoje var-toti raudonas ir juodas vė-liavas ir skelbti priverstiną nuvertimą valdžios. Kalti peržengime to įstatymo bus baudžiami \$10.000 ir 5-ais metais kalėjimo.

Baltimore, Md., gauja Len-kų užpuolė Žydų parodą, su-rengtą protestui prieš Žydų skerdynes Lenkijoje.

Tarpe Lietuviu Amerikoje

Seimas Bus.

Nežiūrint šlykščiausios a-gitacijos, kokią vedė klerika-lų spauda, Seimas Chicagoje visvien įvyksta 9, 10 ir 11 dd. birželio, 1919 m.

Organizuojama Medikalė Pagalba Lietuvai.

Nesenai sugrįžęs iš Fran-cijos ir Vokietijos Leit. Dr. St. Biežis, rimtai užsiėmė vykinimu plano suorgani-zuoti Amerikoje medikalę pagalbą Lietuvai. Pagalba būtų tokia: Lietuvon nuke-liaus keletas gydytojų (iš A-merikos Lietuvių), keletas seselių-nursių, nusivežs su savim vaistų, chirurgiškų instrumentų ir tt. Lietuvoje gydytojų taip reikia, kad prof. Valdemaras senai šau-kėsi į Amerikos Ekzek. Ko-mitetą, bet K-tas ikišiol dar nieko nepajiegė nuveikti.

Dro St. Biežio pasiryži-mas yra labai prakilnus ir rentinas. Kaip girdėjome, jis ketina kviesiti šitan dar-ban šiuos Lietuvius gydyto-jus: abu Jonikaičius, A. Dambrauską, Puskunigį ir keletą kitų iš jaunesniųjų daktarų.

Šitokiai pagalba, žinoma, reiks pinigų, bet Lietuviai nepaskupės, matydami, jog atliekama didelės svarbos darbas!

JEIGU iš gilumos širdies TIKI KAD

Reikia apginti Lietuvą nuo Lenkų ir kitų;
Kad Lietuva turi būti visiškai neprigulminga;
Kad Lietuvai reikia Armijos apsigynimui nuo plėšikų;
Lietuvai reikia Raudonojo Kryžiaus;
Kad Lietuvos varguoliams reikia teikti pagalbą;

TAI ŽINOK, JOG

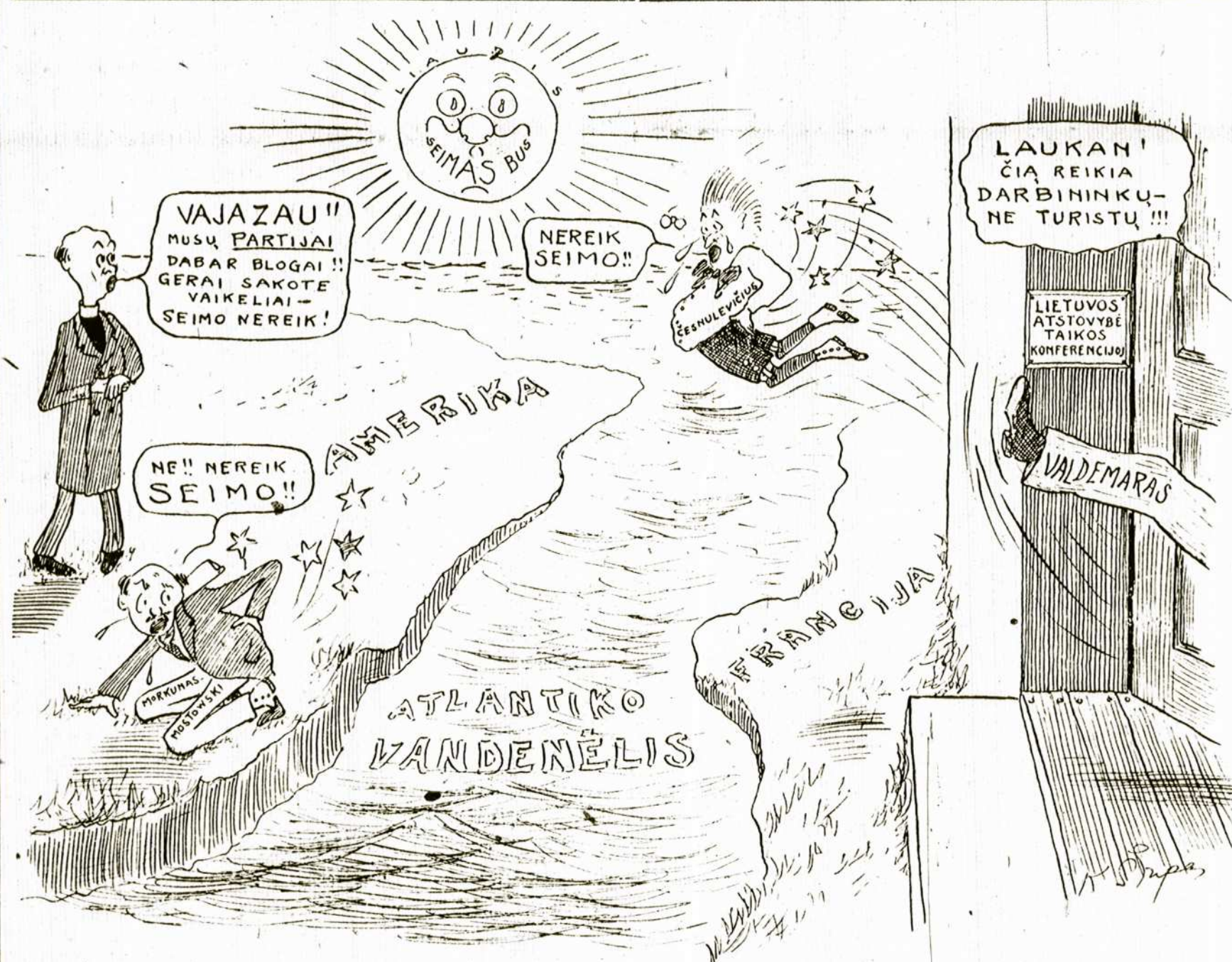
Amerikos Lietuviai gali tvirtai prie to prisidėti per — ir tikrai per galingiausį savo tribunolą —

VISUOTINĄ SEIMĄ

Kurs bent sykį paties pamatus Vienam Fondui, Vienai Tarybai, VIENAM DARBUI.

Agituok — dieną ir naktį, žodžiu ir raštu. Siųsk seimui pasitikėjimo pasveikinimus. Visos draugijos, kuopos, klubai, apskričiai agituokite už visuotiną sei-mą. Pakelkit savo balsą!

Lietuvos vaikai jums dėkavos už tai.

Ne be priežasties šaukia: „Seimo nereik.“

Jau Suteikta Lietuvai Pagalba Lietuvos Dienos Pinigais.

28 d. gegužės Washingto-ne Raudoname Kryžiuje lankėsi Centr. Komiteto pirm-niskas adv. J. S. Lopatto ir sekretorius V. K. Račkaus-kas. Sužinota, kad 10 d. ge-gužės Lietuvą pasiekė Raud. Kryžiaus pasiūstas už Liet. Dienos pinigus laivas su mai-stu ir medikamentais, — pp. Bielskio ir Viniko užgai-dos paimti tuos pinigus į Ekzek. Komiteto rankas ir apverstikokiam tai jų su-galvotam bizniui, nepasise-kė.

Pulk. Olds iš Paryžiaus praneša Raud. Kryžiui, kad Lietuvoje labai reikia pagal-bos, todėl trukdymą, kokį pradėjo Liet. Taryba, jis aš-triai nupeikia. Plačiau apie tai bus kita karta.

Sukama apie 'Autonomiją'.

New Yorke yra Lietuvių Tarybos Informacijos Biu-ras, kurį veda p. Byoir. Čia dirba ir kun. J. Žilius. Nuo kurio laiko, siuntinėjant cir-kuliarus Tarybų nariams, pradėta kalbėti apie *autono-miją* Lietuvai...

Mums įdomu būtų žinoti, kas užmanė, per Lietuvių įstaigą, skelbti Lietuvai *autonomiją*, kada Lietuva nori neprigulmybės?

Liet. Raudon. Kryžiaus Nevaila Čia Steigti.

Raudoname Kryžiuje pra-nešta, jog Lietuvai (nei ki-tos tautos) negali organizuo-ti šitoje šalyje savo Raudonojo Kryžiaus, — tas yra priešais įstatymus ir neetiška. Bet galima čia turėti Lietuvos Raudonojo Kryžiaus skyrius, per kurį gali-ma siųsti Lietuvon chionaidolarių pašalpos. Po tuo

esantių kitų pašalpos orga-nizacijų (ne Liet. Raud. Kryžiaus) surinktus pini-zas, drabužius, medikamen-tus etc.

Taigi, kaip užburtame ra-te, vėl priėjame prie to, kad visiems fondams reikia imties vieno darbo išvien, o ne paskyriam, partvyškie-ką konkurenciją varant.

Socialistų Partija Valosi.

Amerikos Socialistų Par-tija braukia laukan visus radikališkus elementus. Taip, išbraukta Lenkai, Lie-tuviai, Rusai, Čechai ir kiti socialistai, parodantie palin-kimą prie kraštutiniojo ra-dikalizmo, kuris dabar va-dinama „bolševizmu“.

Milijonas Dolarių Lietuvai.

Anadien paskelbta, kad gauta Lietuvai 1 milijonas

pranešimu pasirašo Ekzeku-tyvis Komitetas. Ištikrinjū-gi tai yra paskola, — ant to-kios sumos Am. Maisto Ad-ministracija duoda Lietuvai maisto ir tą sumą Lietuvos valdžia turės sugrąžinti už 2 metų.

Sutartis tame reikale tarp Amerikos valdžios ir Lietu-vos valdžios buvo parašyta Paryžiuje. Tai pirmutinė tokios rūšies sutartis mūsų senosios ir naujosios tėvynių valdžių.

Atitaisyimas.

„Tėvynėje“ buvo minėta, buk pp. Bielskis su Viniku lankėsi Raudoname Kryžiu-jė, kad sustabdyti panaudo-jimą Lietuvos Dienos pinigų pašalpai Lietuvoje ir kad gauti tuos pinigus į Ekzeku-tyvio Komiteto rankas. Raudoname Kryžiuje p. Ross painformavo Centr. Komiteto delegaciją, kad minėtu Ekz. Komiteto nariu lankėsi tenai reikale tvėrimo Lietuvos Raudono-jo Kryžiaus — ir, prie pro-gos, klausta apie Lietuvos Dienos pinigus. Taip pat ir 3 d. gegužės, prie progos, p. Bielskis pranešė Raud. Kryžiui, jog Centr. K-tas negalys spresti apie panau-dojimą Liet. Dienos pinigų be Liet. Tarybos sutikimo.

Atitaisydami tai, laikome pareigą pastebėti, kad ir Ekz. Komitetas ir p. Biels-kis skelbė dispoziciją tų pi-nigų ir įvairius planus jų panaudojimui, nepasitarę su C. Komitetu. Taip pat jų, matoma, buvo pamiršta, kad Ekzekutyvis Komitetas da-vė p. Lopatto pilną įgalioji-mą surasti Europoje budus tiems pinigams sunaudoti, kad sušelpus Lietuvą.

Prie ko priveda partyviškumai.

Partyviškumas priveda prie to, kad Tautos Fonde yra dar suvirš \$150.000 pa-šalpai Lietuvai, — ir panau-dojimu tų pinigų nei Ekz. Komitetas nei klerikalų spauda nesirupina, nors jie visi, prakaitą liedami, šmei-šia Centralį Komitetą, kurs beveik iki paskutisiam cen-tui savo pinigus jau sunau-dojo sušelpimui Lietuvos.

Dėlko Tautos Fondas nešelpia Lietuvos?

Pirmutinis ir bene vienin-tėlis klerikalų valdžios žygis.

Kaip tik Lietuvoje paėmė viršų Dovydaičio-Stulgins-kio valdžia, tai tuojaus išlei-do įstatymą, kad visi katali-ky kunigai, susirašinėji-mams parapijų reikaluose, gali naudoti Lietuvos pačią uždylę!

Štai dėlko pažangesnieji žmonės nenori klerikalinės valdžios Lietuvoje, — privi-legijuotų luomų nei kastų Lietuvoje neprivalo būti ir, tur būti, nebus.

Paskutinis Pranešimas

Birželio 9 d., 9 val. ryto, Morrison viešbutyje, Chica-goje, prasidės AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMAS. „Liuosybės Varpas“ sušauks visus delegatus Lietu-vos gelbėti.

AMERIKOS LIETU-VIŲ SEIME oficialiai dalyvaus Lietuvos Tautininkų srovė ir visos tautiškos orga-nizacijos.

Neoficialiai dalyvaus Ka-talikų Demokratų visuome-nė su svietiškais vadovais (dvasiški vadovai dalyvaut atsakė).

AMERIKOS LIETU-VIŲ SEIMAS — tai Lietu-vai Neprigulmybės trokstan-čių ŽMONIŲ SEIMAS.

Visi AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMO delegatai yra iš duosios ir iš kuno tė-vynės Lietuvos mylėtojai.

AMERIKOS LIETU-VIŲ SEIMAS varde Ame-rikos lietuvių piliečių reika-laus Amerikos Suvienuotų Valstijų ir kitų šalių PRI-PAŽINTI LIETUVĄ NE-PRIGULMINGA VALS-TYBE.

AMERIKOS LIETU-VIŲ SEIMAS aiškiai paro-dys lietuviams, kas yra LIETUVOS NEPRIGULMY-BĖS PRIEŠAI IR KAS JOS DRAUGAI.

Visos draugijos (nors ir paskutinėmis dienomis) pa-sirupinkite, kad jūsų atsto-vai būtų AMERIKOS LIETUVIŲ SEIME.

Kurios nespėjote gauti iš generalio sekretoriaus Man-datų Blankų, parašykite kiekvienam atstovui po man-datą ant savo draugijos po-pieros, pridėdami viršini-nių parašus ir adresus. Tuos mandatus siųskite gen. sek-retoriui arba (dėl stokos lai-ko) atsivežkit su savim Sei-man.

Dauguma delegatų galės apsistoti Morrison viešbuty-jė (kur bus laikoma sesi-jos); kainos nuo dolario aug-štin.

Siųsdami AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMUI savo sumanymus, patarimus, pa-sveikinimus, telegramus ir au-kas, adresuokite sekan-čiai:

„Lithuanian Convention“

Morrison Hotel,
Clark & Madison Strs.,
Chicago, Ill.

Už Seimo Rengimo Ko-mitetą —

Dr. K. Drangelis,
Gen. Sekr.

SUNAIKINTA 31 MIESTAS.

Ant Java salos vulkanas Kalut 26 d. gegužės užliejo lava 31 miesteli, — aprokuo-jama, kad žuvo, apie 15.000 žmonių. Vulkanas Kalut yra tai vienas iš 14-kos vei-kiančių vulkanų.

Ant švento Jackaus val-gyk šviežių kviečių klekta.

LIETUVIŲ TAIKOS DELEGACIJOS ATSISĖIKIMAS Į AMERIKOS LIETUVIUS

NUO REDAKCIJOS: —

Žemiaus skelbiame Lietuvos Taikos Delegacijos Atsisėikimą į Amerikos Lietuvius per Pildomąjį Tarybų Komitetą, Washington'e, D. C. Jį atvežė Amerikon advokatas *Jonas S. Lopatto*, Amerikos Lietuvų Atstovas Taikos Delegacijoje.

Redakcija laiko reikalingu pridėti nuo savęs, jog Atsisėikimas turi didelę mums svarbą. *Pirma* — iš jo matome, kad daug iš mūsų tikisi karės nuvargintoji ir dabar dar varginamoji mūsų Tėvynė. Tad neužvilksime jos! *Antra* — iš mūsų prašoma „kuodidžiausios propagandos darbo tiek Lietuvui, tiek kitų Amerikiečių tarpe.“ Ar gali būti didesnis šiuo atžvilgiu darbas, kaip dabar šaukiamas Amerikos Lietuvų Seimas? Remkime Seimo idėją, rinkime delegatus! Kas truko Seimą, kas peršmeižė to idėjos ir jos vykinimo nori sutrukdyti prakilių išsireiškimą mūsų visų ūpo ir pakilusios dvasios — jie ne Tėvynei laisvės trokšta, o ko kito. Tad apsilenkime su jais! Lai jų balsas lieka balsu tyruose, — o tikrieji Lietuvos sunys lai stoja Tėvynės reikalų ginti. *Trečia* — Atsisėikime matome prašymą duoti liuosnorių Tėvynės laisvei ginti. Nejam mes neišgirstume to šauksmo? *Ketvirta*, ir svarbiausia šioje valandoje — tai sudarymas „jungtinio Lietuvos politikos balso“. Mūsų visuomenė tiek yra sujudusi dėl neišskumo Lietuvos ateities klausime, kad galingu balsu reikalauja visos Amerikos Lietuvos Seimo. Ar begali būti geresnė proga parodymui pasauliui vieno fronto? Sudarymui to vieno „jungtinio balso“? Dėlko-gi tad tie, kas sumandojo visas jiegas agitacijai prieš Lietuvos Seimą, nepermatė, jog jų akciją seką visi mūsų priešai ir džiaugiasi iš to, kad pas mus nėra vienybės net taip svarbiuose ir pirmos eilės klausimuose, kurių rišimui Lietuviai nori Seimo? Dėlko jie nemato, kad jų paleistoji ir nuolatos kurstomoji agitacija, pilna žemo šmeižo istaigų ir ypatų, agit tik kenkia Lietuvai. Juk jei jau Seimas, anot jų, neatneštų taip daug naudos, kaip iš jo tikimos ir turima tiesos tikėtis, — tai kam dar didesnių tarpų santykiuose daryti? Ar gal kam jų rupi nepažinimas Lietuvos nepriklausomybės, neužtvirtinimas Lietuvos Provizioninės Valdžios? Ar gal kam jų rupi prisitarnavimas Lietuvos priešiniams? Ne, mes bijomės ir prileisti mintį, kad taip galėtų būti! Ir jei taip nėra, — tie, kas dabar dar agituoja prieš Seimą, lai atidaro savo širdį šitiems mūsų Tėvynės darbininkų Atsisėikimo žodžiams, — juose ras jiegos ir drąsos atimesti šalin smulkus partijos interesus, kuomet Tėvynė yra pavojuje, ir eis Seiman, kur Amerikos Lietuviai paskelbs pasauliui, jog ir jie kuo galėdami nori prisidėti prie užtiesimo pamatų, ant kurių turės sustoti Demokratinės Lietuvos Respublikos Rūmai!

Delegation De Lituanie
a la Conference de la Paix
24 Rue Bayard, Paris.
Telephone: Passy 19—62.
Adr. Electr. — Litua, Paris.

No. 856. Paryžius, 1919 m., gegužės 2 d.

VYKDOMAJAM KOMITETUI AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBŲ WASHINGTON'E.

Lietuvos Valstybės Taikos Delegacija Paryžiuje, kuriai Lietuvos valdžios yra pavesta Taikos Kongrese ginti Lietuvos laisvę ir nepriegulmybę, džiaugiasi gaudama progą atvira širdim pasveikinti savo tautos brolius Amerikoje, kurie su tokiu giliu užsidegimu ir stipria dvasia gina savo, kadai apleistos, tiek metų kentėjusios ir dar pagaliau tiek karės išvargintos, Tėvynės laisvę. Niekas negali taip raminti, taip stiprinti dvasią, net didžiausių nelaimių ir sunkenybių metais, kaip kad jausmas ir įsitikinimas, jog mes visi Lietuvos žemės sunys ir dukters, kur tik mus būtų piktasis likimas nusviedęs, visi lygiai kaip venas, branginame savo tautos, savo gimtosios motinos laisvę bei ateitį ir dedame savo visas geriausias pastangas josios ir tuo būdu savo bendrai gerovei pasiekti, apginti, sutvirtinti! Jūsų tėvai, broliai ir sesers, palikę Lietuvą, kur jie tokį pragarą pergyveno karės okupacijos metu ir šiandien lieja kraują gindami savo išvargintą žemę nuo vėl iš kelių pusių plustančių užpuolikų, apsipils džiaugsmo asaronis patyrę, jog jūs nei valandėlei neužmiršote jų troškimo, neatfio-

lote nuo jų siekinių ir pagaliaus atmetę savitarpio nesantaiką, savo pažiūrų skirtumus, kaip ir mes savo valstybę iš pražuties keldami, suėjote į vieną burį bendram tėvynės darbui, nes iš jūsų vienybės Lietuvos visuomenė laukė didžiausios moralinės ir materialinės paramos. Lietuvos valdžia ir visuomenė augštai vertina Amerikos lietuvių politikos akciją krašte, kurio Prezidento principais šiandien turi būti kuriama pasaulio taika. Ir Lietuvos Taikos Delegacija skaito savo pareigą, apsipažinusi su jūsų darbu, išreikšti viso krašto vardu savo gilią pritarimą ir padėkos žodį.

Bet darbai dar ne galas! Dar Lietuva vis lieka nepažinta valstybių ir laisvų tautų tarpe. Dar ji po šonu turi bent tris piktus priešininkus, kurie vieni tykoja, kiti jau veržiasi mums laisvę atimti ar mus supančioti. Dar daug reikia išdėti pastangų, pajiegių, ir daug reikės turėti patvarumo iki pasieksime savo tikslo. Politikos darbą mūsų valstybės atžvilgiu dabar koncentruoja Taikos Delegacija Paryžiuje ir ji yra Lietuvos valdžios bei visuomenės įgaliojta tą darbą pristoti prie laimingo galo. Kaip tas darbas yra varomas, jūs patirsite iš raštų, kurių kopijas mes jums siunčiame. Kad tarp jūsų ir Lietuvos lietuvių būtų visiškas kontaktas ir vienas susidarytų *jungtinis lietuvių politikos balsas* Taikos Delegacijon Valdžios yra paskirti ir jūsų atstovai. Separatinis politikos darbas, dabar, kai yra tam tikri Lietuvos valstybės organai, būtų ne vietoje. Taikos Delegacija laukia jūsų aktyvaus politikos darbo Lietuvos vardu per ją, ne šalia jos (kas galėtų pakenkti bendriems reikalams) ir prašo kuodidžiausios atliekamojo politikos darbo propagandos tiek lietuvių, tiek kitų amerikiečių tarpe.

Toliau, mes sveikiname jūsų pasiryžimą padėti Lietuvos kariuomenei savo nenuvargintomis, stipriomis ir drąsiomis karžygių pajiegomis ir paakiname kuogrečiausiai tam reikalui iš Amerikos valdžios gauti lietuvių laisvanorių išleidimą savo tėvynės laisvės ginti ir saugoti tiek nuo bolševikų, tiek nuo lenkų, tiek nuo vokiečių antplūdžio. Žinokite, jog be jūsų karininkų pagalbų, jūsų, kurie turite mūsų sveiklausios ir narsiausios jaunomenės žiedus, per tiek metų kamuotoji Lietuva sunkiai tęsės atlaikyti savo nepriklausomybę ir laisvę nuo tiekios plustančių neprietelių.

Stojant Lietuvai į savo naujo valstybinio ir ekonominio gyvenimo vėžį, ypač bus svarbu jai turėti prityrusių darbininkų, įvairose srityse, ir čia vėl jūs galite suteikti didžiausią savo kraštui paramą ne tik savo organizuotais kapitalais, bet ir savo gyva kuno ir dvasios pajiegiu. Lietuva turi būti gerai sutvarkyta, tvirta ir kulturinga šalis, ir be jūsų prisidėjimo jai bus neveikiant pasiekti. Todėl jau metas apie tai praktiškai ir realingai pagalvoti, sumanymuose susisiekiant su Lietuvos valdžia arba Taikos Delegacija. Jūsų uždavinys bus taip pat suvesti Lietuvą į artimus, tvirtus ryšius su Amerikos valstybe, kuriai *Demokratinioji laisvosios Lietuvos visuomenė visuomet* turėjo ir turi giliausias savo simpatijas. Mes manome, kad savo valstybėje turime įkurti ir tam tikrus mokyklų tipus su daugiau mokamąja anglų kalba, idant palengvinti mūsų bendravimą su Amerika. Mes čia paminėjome tik keliais bendrais ruožais svarbiausius uždavinius, kuriuos sukonkretizuoti jūs patys savo organizacijose mokėsite ir tinkamai, atsižvelgdami į Lietuvos reikalus, išplėsite. Didžiausia yra mums gvarantija — kad mes einame vienis keliais ir viena vaduojama idėja. Mums tik reikia rimtos organizuotos santaros. Lietuvoj dabar mes turime valdžios priskyje garbingiausius mūsų visuomenės veikėjus, kurie turi plačiausias visuomenės pasitikėjimą ir pasipirtį. Visos partijos, ir krikščioniškos-demokratų bei katalikų partija su savo lyderiu Stulginsku, ir social-demokratų, su visos Lietuvos gerbiamu jų vadu Steponu Kairiu, ir vidurinės partijos bei sriovės, yra šiandien padavusios viena kitai ranką ir dirba išvieno mūsų valstybės įkurimui ant tvirtų pamatų. Mes tad turime būti pilni tikėjimo savo laimėjimu, nes mes visi esame susibūrę dėl mūsų *teisingų* reikalavimų ir siekių! Ir mes turime nenuleisti rankų dėl kokių atskirų šmeižtų, melų ar nelaimingų nuotikių, kurie dar gali mus patikti mūsų erškėčių kelyje.

Taikos Delegacijos Pirmininkas —
Prof. A. Valdemaras,
Taikos Delegacijos Sekretorius —
P. Klimas.

Šaukia, gieda kaip į šidlavos atlaidus eidami.

Vilkas pavasaryje permains gaurus, o ne prigimimą.

Bepigu su gauruotu nepešties, o su išmintingu nešnekėti.

Geresnei yra daugiau žinoti, nekai byloti.

LIETUVOS KAIMYNAI

J. Gedminas.

Gegužės mėn. 1905 m., ne nusišokus tarimuisi kaslink atskirų konsulų, Norvegijos Storting (parlamentas) *vienbalsiai* užgryrė atskirų Norvegijos konsulų aktą. Tas reikšė atsiskyrimą, ir karalius tą aktą atmetė. Tada Storting'as paskelbė *faipmali* unijos pertraukimą.

Švedijos aristokratią pareikalavo apšaukti Norvegijai karę, tačiau karalius Oskar'as tvirtai stovėjo už to, kad tos dvi tautos nepriavali viena kitai kraują. Švedijos darbininkai taipgi grumojosi visuotinu streiku persergėjimui prieš užpuolimą ant jų brolių-norvegų.

Liepos mėn. norvegai referendumu — 368.000 balsų prieš 184 balsus užgryrė Norvegijos nepriegulmybę.

Švedija galop įsitikino, jog užsispyrimas visvien neprives prie pageidaujamo pasekmių. Ji nusileido. Tokiu būdu, rugsėjo mėn. 1905 m., amžinai garbei abiejų tautų, tapo padarytas atsispyrimas — taikos keliu, priimanč draugiškas išlygas.

Tuomi Norvegija tapo nepriegulminga valstybė. Gyventojų didžiūma (referendumu) užgryrė konstitucinę monarchiją, išrenkant Danijos princa Haakoną VII karalium.

Gustavas (1907 m.) — gruodžio 8 d.). — Dabartinis Švedijos karalius, Gustavas V yra sunus Oskaro II ir Zofijos. Vilhelmos, gimęs Drottingholm'e 1858 m. Jis yra tarnavęs kariuomenėje ir aplankęs daugelį kraštų. 1881 m. jis apsidė su Baden'o kunigaikščio dukterimi Viktorija. Švedijos sostą užėmė gruodžio 8 d., 1907 metais.

Gustavas V yra plačių pažiūrų valdovas, brangintojas mokslo ir karštas mylėtojas dailės.

III.

Valdžia. — Pamatiniai Švedijos įstatai nustatyti yra konstitucijoje 1809 metų, kuomet likosi įsteigta konstitucinė monarchija — su aprubežiuota vyriausia valdžia priešakyje. 1866 metuose, sudarant seimą, tapo pridėti prie minėtos konstitucijos papildymai ir platesni paaikškinimai.

Sulyg tam tikro valstybinio įstato, Švedijos (taipgi ir Norvegijos) karalius turi būti liuteronas, kadangi liuteronizmas yra pripažintas valstybės tikyba. Švedijos karaliaus palocius, kuris randasi sostinės pakraštyje, turi 800 kambarių ir skaitosi vienu iš gražiausių Europos namų.

Pildomoji valdžia valstybėje pavesta yra karaliui, kuriam prigelbsti Valstybės Taryba. Šita Taryba susideda iš 11 narių, iš kurių 8 yra atskirų ministerijų vadais, o trys — ministeriai „be portfelio“. Administratyvė valdžia pavesta yra Tarybai po karaliaus priežiūra.

Daryti sutartis, — tai gal svarbiausia Švedijos karaliaus prerogatyva. Karalius gali taipgi uždėti savo „veto“ ant įstatų, kuriuos

yra užgryręs nacionalis įstatymdavystės organas.

Švedijos seimas, arba parlamentas, susideda iš dviejų skyrių (butų), kurių narius (atstovus) renka patys žmonės. Pirmutinį butą sudaro 150 narių, iš kurių kiekvienas turi būti 35 metų amžiaus ir turėti tam tikrą sąvasty. Antrąjį-gi butą sudaro 230 narių, iš kurių 80 išrenka miestai, o 150 — kaimiečiai.

Apšvieta. — Abelnai imant, galima pasakyti, kad apšvieta Švedijoje stovi augštai. Vaikai turi priverstinai laikyti mokslaines (dykai), — taip kad beveik visi krašto gyventojai gali skaityti ir rašyti. Švedai apšvietos žvilgsniu stovi ant lygaus laipsnio su kitomis augštai kulturoje pakilusiomis Europos tautomis.

Paskutiniaisiais metais žymiai tapo patobulintas Švedijoje mokslainių sistemas, kas tuoj atsiliepė ant jaunimo išsilavinimo ir krašto gerovės. Valstybė turi du universitetus — Upsaloje ir Lund'e; — pirmutinis buvo įsteigtas 1477 m. Stockholm'e randasi valstybės medicinos fakultetas. Gothenburg'e ir Stockholme randasi privatiški filozofijos fakultetai.

Švedai yra linksmo budo žmonės, židraakiai; jų veido išraiška yra patraukianti, maloni. Švedaitės atsižymi ypatingu gražumu, gamtiškumu, simpatingumu ir savo rūšies paslaptingumu, — tai Skandinavijos gamtos ir dailės atvaizdintojos... Ypatinai ir patraukiančią išvaizdą joms priduoja originališkas, bet labai gražus ir su skoniu padarytas, jų apširengimas.

Galima pastebėti, kad švedai yra žinomi kaip skulptoriai ir, abelnai, kaip dailės mylėtojai. Jų sostinėje, Stockholme, randasi labai daug stovyklų ir paminklų.

Ukės Švedijoje yra mažos. Mat, sulyg tam tikro įstato, kada ukininkas miršta, jo žemė padalinama tarp jo vaikų, — todėl galima užtikti mažiausių žemės dirbų savininkus. Yra net tokių „žemvaldžių“, ant kurių žemės neišsitenka paprastas namas. Tankiai vienas ukininkas valdė keletą tokių „plotų“. Tačiau, pasidėkvojant švedų darbštumui ir sumanumui, jie gyvena, sulyginant, gražiai ir pertekliu. Žinoma, prie švedų gerbuvių daug prisideda švelnus ir labai tinkantis augmenims Švedijos klimatas. Sąryšyje su tuom švedai nuosekliai užsiima pienukyste. Švedijos surius ir sviestą žino visa Europa, o išdalies ir Amerika.

Sulyg 1910 metų surašo, Švedijoje priskaitoma virš 5.500.000 gyventojų (apie 31.8 gyv. ant kv. mylios). *Literatura.* — Švedų literatūra galima pavadinti moderniausia literatūra. Užsilikusios senobinės „runos“ turi svarbią istorinę ir archaiologinę reikšmę, bet jų intekmė į literatūrą lieka beveik nepastebima. Švedų literatūros pradžia galima

skaityti tą laikotarpį, kuomet Švedija pradėjo aktyviai dalyvauti žymesniuose Europos veikimuose ar susirinkimuose.

Mokslo žvilgsniu Švedija lygir atsiveikino su senoviskomis savo tradicijomis laike reformacijos; gyvento jai buvo priversti jieskoti apšvietos Vokietijos universitetuose. Taigi, po reformacijos intekme, kada prisidėjo verst įvairios rūšies dvasinio turinio raštus, — ir nusistatė švedų kalba.

Tikraja pradžia švedų literatūros skaitosi XVII šimtmečio pradžia. Stjernhelm parašė keletą operėčių. Paskiau seka Štep. Kolumbus (mirė 1679 m.) ir Petras Lagerlof (mirė 1699 m.), kurio poezijoje išreikšta tilybinės pažiūros. Į tą švedų literatūros laikotarpį didelę įtekmę padarė vokiečių mokslainės ir anglų literatūra.

Atgimimo laikotarpyje pažymėtini sekantie poetai ir dramaturgai: Samuel von Triewald, Karl Gyllenborg, Modee ir Dalin.

Aštuonioliktame šimtmeityje apsirėiškia švedų literatūroje francūzų įtekmė. Pastoralė poezija aiškiai išsiliejo Creutz'o (mirė 1785 m.) veikaluose. — Gustavo III viešpatavimas skaitosi švedų literatūros auksiniu amžium. Tarpe to laikotarpio rašytojų galima paminėti: Axenstjern'ą (mirė 1818 m.), Kellgren'ą (mirė 1795 m.), rašė po įtekmę Voltaire, Leopolda (kritikas ir satyrikas). Visi jie žiūrėjo į Franciją kaip į pavyzdį savo minčių išvystymui ir išreiškimui.

Tautinė švedų literatūra, su tautinėmis idėjomis, pakėlė Kellman, Lidner, Hallman ir Kexel. Galima dar paminėti Thorild'ą (mirė 1808 m.), kuris rašė savistoviai, sudarydamas savo mokyklą.

Romantizmas Švedijoje — panašiai Anglijai — išbujojo pradžioje XIX šimtmečio. Žymesniais švedų romanistais skaitosi Askelof ir Atterbom.

Po vardu „Gotiškos Unijos“ buvo susidaręs rašytojų sąryšys dėl perstatymo Švedijos prakilnumo ir išaugstinimo viso kas yra švediška. Prie šito sąryšio priklausė garsusis Esaias Tegner. Mystiškas Stagnelius stovi nuo visų atskirai.

Runeberg skaitosi vienu iš garsiausių XIX amžiaus poetų. Frederika Bremer ir Emilie Flygare-Carlen parašė visą eilę gražių romanų. Tuom pačiu laiku pasirodė ir istoriški romanai.

Naujo romantizmo išreikėjais ir vadais yra Nyblom ir Snoilsky. Snoilsky'o „Svenska Bilder“ skaitosi viena iš didžiausių švedų poemų.

Moderniškos realistinės mokyklos priešakyje stovi Georg Brandt.

Pastaba. Medžiaga rašiniui semta iš sekančių šaltinių: Encyclop. Britannica; The Every-Man Encyclop; Europe — Fr. G. Carpenter; Modern World — West; The World and Its Peoples; Handbuch der Geographie — H. A. Daniel; Unser Wissen von der Erde — A. Kirchhoff.

Keturios akis daugiau mato, neng viena.

PERŽVALGA

.. Pasišventimas žmoni-
jos labui. — Tikri žmonijos
mylėtojai visados yra pasi-
renge pašvęsti žmonijos la-
bui ir savo gerovei ir gyvas-
tį, jei to reikia. Kiek yra
faktų, ypatingai tarpe gydy-
tojų, kad nepaisoma savo
sveikatos ir gyvasties, bile
tik atnešus žmonijai naudą.
Štai, po karės, kada ir vėl
stengiamos ineiti į normales
gyvenimo vėžes, pasišventė-
liai atneša žmonijai ant jos
aukuro savo gyvastis.

Kas negirdėjo apie kelio-
liką vyrų, kurie leidosi skri-
sti per Atlantiką, kad ati-
darius žmonijai naujus ko-
munikacijos kelius?

Tie žmonės leidosi kelio-
nėn, beveig tikrai žinoda-
mi, kad jų gyvastis pastato-
ma didžiausiam pavojui.
Antai, Hawker lėkė tokiu
keliu, ant kurio vargiai ga-
lima užėti koki laivelį. Tik-
rai, laimė tegalėjo but tame,
kad jam pasisekė išsigelbėti.
O juk tai daryta ne iš gu-
dumo, ne dėl asmeniškios
naudos, — vien dėl to, kad
kitai tokie žmonės negali
pasielgti. Jie jaučia reika-
lą atsiduoti žmonijos nuosa-
vybėn!

Šale pasišventimo žmoni-
jos labui turi eiti pasišventi-
mas ir savo tautos labui.

Senovės Romėnų budavo
sakoma „Dulce et decorum
est pro patria mori“ — sal-
du ir gražu yra numirti už
tėvynę! Ir tokios idėjos ve-
dami žmonės lavonais jau
ne kartę yra nukloję žemės
kamoli. Tokia idėja buvo
klaidinga, — nesa žmonijos
idealu yra ir privalo būti ne
naikinimas kitų žmonių, bet
gaminimas kitiems žmo-
nėms geresnės ateities, tarna-
vimas žmonijos gerovei. Bet
prie tokio tobulumo žmonija
dar nėra priėjusi, — žvėris-
kumo joje yra dar daug dau-
giau, negu žmoniškumo.

Lietuviai, kurių tėvų kraš-
tas yra plėšikų plėšiamas
ir apvagiamas, turi rupin-
ties jį ginti. Gindamies nuo
užpuolikų, — o tai yra kiek-
vieno žmogaus ir kiekvienos
tautos prigimtoji teisė, —
beabejo turime priimti ir tą
patį senovės Romėnų patar-
lę, jog „Dulce et decorum
est pro patria mori“. Mums
persiimti tokia mintimi nė-
ra sunku, nesa mes ne už-
grobimų siekiame, ne kitų
skriaudos įsiekome, bet nuo
užpuolikų ginamės.

Senovėje žmonės garbino
Aleksandrus Makedoniečius,
garbino Cezarius, garbino
Napoleonus. Bet ar gali su-
silyginti tų karvedžių ir
žmonių skerdėjų garbė su
garbe tokių didvyrių, kaip
išradėjas spaudos Guten-
bergas, arba išradėjas gele-
žinkelio Stefensonas, arba
šios gadyinės genijus Ediso-
nas, arba kadir Hawker su
savo draugais. Anie karve-
džiai, plėsdami savo valsty-
bių rubežius, tiesdami nau-
jus pamatus politikinėms
naujoms vienetams, savo tik-
slų atsiekimui, — o tuose jų
tiksluose tankiausiai budavo
ambicija, plėšimas, skriauda
kitų — išsudydavo šimtus
tukstančių gyvasčių. Gi
šitie žmonijos gerovės kūrė-
jai prie savo tikslų ėjo ke-
liais pasišventimo, atsižadė-

jimo savęs, paaukavimo sa-
vo gyvasties žmonijos labui.

Gal niekam taip nereikia
pasimokinti pasišventimo,
kaip mums. Ypatingai pasi-
šventimo tarnauti kitiems
pas mus nėra. Bent stoka
pasišventimo mums parodė
veliausieji atsitikimai. Štai,
karei iškilus, mūsų duosnu-
mas ir darbštumas Lietuvos
sėlimui užsibaigė tuo, kad
vos vos porą šimtų tukstan-
čių dolarių surinkome Lie-
tuvai šelpti. Ir kada reikė-
jo panaudoti tuos pinigų
sėlimo darbui, tai kas gy-
vas skubinosi trukdyti tą
darbą. Net dabar, kada jau
pasiųsta Lietuvon drabužių
ir maisto už 225.000 dol., at-
sirado žmonių, kurie geres-
nius sėlimo kelius išgalvo-
jo ir jau dirbamąjį darbą
pradėjo trukdyti! Ar tai
pasišventimo darbas?

Pas mus nebuvo ir dar nė-
ra pasišventimo. Nėra nė
dėlto, kad mes butume kito-
kie žmonės, bet dėlto, kad
mes nesistengėme auklėti
tarpe savęs augštesnių idealų,
kad pasitenkiname siau-
ručiais kasdienio gyvenimo
reikalais, ir daugelis mūsų
virsdavome atkakliais
egoistais, kaip tik greit pa-
sisekė aprūpinti savo gyve-
nimo reikalus, kaip tik pa-
sadarėme šiek tiek neprigul-
mingais...

Bet gerėdamies tokiais
didelio pasišventimo žygiais,
kaip kad dabar konstantuo-
jame Hawkerio ir kitų, nepa-
mirškime ir savęs, — lai pra-
kilus pavyzdžiai tobulina
mūsų sielas.

.. Advokato Jono S. Lo-
patto paliudijimas. — Lai-

kome sau už tikrą smagumą,
kad galime paduoti mūsų
skaitytojams ir abelnai A-
merikos Lietuvių visuome-
nei žinią, jog Advokatas Jo-
nas S. Lopatto, kurs buvo
Tautinės Tarybos pasiūstas
Europon, buvo priimtas Tai-
kos Delegacijoje. Šiūn tal-
piname fotografiją to paliu-
dijimo, koki jam išdavė Tai-
kos Delegacija, kad parvež-
tų Amerikon.

Prie šitos progos turime
padaryti keletą pastabų, ku-
rios parodys visuomenei,
kaip nenuosekliai ir kaip ne-
teisingai kankurie partizanai
veikia. Štai, advokatas
J. S. Lopatto buvo Paryžiu-
je ir darbavosi Lietuvių Tai-
kos Delegacijoje; tik spėjo
jis atvykti Paryžium, kaip iš
Washingtono Ekz. Komite-
tas praneša, jog jo ir kitų
igaliojimai yra atšaukti.
Rods, tas padaryta toje min-
tyje, kad Amer. Lietuvių at-
stovai veikty po direktyva
Lietuvos Tautos Delegaci-
jos, bet tas nebuvo užtekti-
nai išaiškinta. — J. S. Lo-
patto, prašomas Delegacijos,
pasilieka dirbti. Toliaus,
nei iš šio, nei iš to Ekzeku-
tyvis Komitetas praneša Tai-
kos Delegacijai Paryžiuje,
kad nuo Amerikos Lietuvių
siunčiama igaliojimai tikrai
inž. T. Naruševičiui ir kun.
Dobužiui. Adv. Lopatto ap-
lenkiamas, nors jis jau dir-
ba Delegacijoje ir buvo jau
labai reikalingas, kaip ži-
novas teisių ir anglų kal-
bos!... Vadinas, Ekz. Kom-
itetas atstumė adv. Lopa-
tto, kad padaryti vietos gal
Dobužiui, kurs su Bartuška,
Pakštu, Mastausku, Gabriu
ir kitais prisidėjo prie tvėri-
mo Šveicarijoje Augščiau-
sios Tarybos? Nepaisant,
kiek Dobužis yra vertas pa-
garbos, kaipio tėvynainis ir
kunigas, bet kuomi jis gali

prisitarnauti Lietuvos Dele-
gacijai Paryžiuje?...

Atšaukimas p. J. S. Lopa-
tto tai yra dar vienas įžei-
dinas tautininkams iš klerika-
lų pusės, — ir kas įdomiau-
sia atšaukimas buvo patvir-
tintas ir tautininkų atstovo
Washingtono parašu!... Ar
tai ne ironija? Ne savo at-
stovai apginama nuo įžei-
dimo, ne žiurima, kad Paryžiu-
je būtų žmonės, o ne mumi-
jos, bet tarnaujama interes-
ams kažkokios užkulisinės
politikos, kuri kasžin kur
gali nuvesti Lietuvos reika-
lus.

Ištikrųjų nestebėtina, kad
gra politikantai, kurie bijosi
Visuotiniojo Seimo, kurs ga-
li pareiklauti atskaitų iš
darbo ir politikavimo...

NAUJI RAŠTAI

APIE RUSIJOS POLITINES
PARTIJAS. Parašė V. Paukš-
tys. „Laisvės“ spauda ir tur-
tas. Brooklyn, N. Y., 1918 m.,
pusl. 68, kaina — 35c.

VYRAS, KĄ KIEKVIENAS
VYRAS TURI ŽINOTI APIE
SAVO GIMTIES REIKALUS.
Parašė Dr. A. J. Karalius.
„Laisvės“ spauda ir turtu.
Brooklyn, N. Y., 1918 m. Pusi.
24, kaina 25c.

KAS TIE SOCIALISTAI IR
KO JIE NORI? Parašė A. Ko-
lontai. Vertė M. Diršė. „Lais-
vės“ spauda ir turtu. Brooklyn,
N. Y., 1918 m. Pusi. — 27, kai-
na 15c.

Kliudytas kelmas dangun
negali lipti.

Piktoji ožka vilkui kliu-
va.

Retam klojas daug kalbė-
ti, o neišsišnekėti.

Nepasikliauk labai savo
protui.

AUKSO VILNOS

Meilės ir Mirties Žaislas

Trijose Veikmėse Drama

Parašė ST. PRZYBYŠEVSKIS.
Vertė ST. J. GRINIENĖ.

VEIKIANTIEJI ASMENS:

GUSTAVAS REMBOVSKIS, — sanato-
rijos direktorius.

IRENA, — jo žmona.

RUŠČICAS.

LONSKIS, — sanatorijos gydytojas.

ZIGMANTAS PRZESLAVSKIS, — li-
teratas, tolimas Irenos giminaitis.

NEPAŽISTAMASIS.

TARNAS.

Dalykas dedasi sanatorijoje, prie van-
denų. Drama atsilieka bėgyje trijų dienų.
Laikas — mūsų dienos.

PIRMAS VEIKSMAS.

Valgomasis kambarys. Stalas priren-
tas pusryčiams. Rembovskis, Lonskis
ir Ruščicas geria kavą ir ruko.

RUŠČICAS. — Ar tau šioji kelionė
kaip nors pritiko? Ar ji tau suteikė kokią
nors naudą?

REMBOVSKIS. — Labai mažai. Pas
mus visada viešpatuoja kvailas prietas,
kad užrubežyje viskas geriau. Juokinga.
Jų įstaigos nei kiek nėra geresnės už mūsų.
Aš išlošiau tik tuo žvilgsniu, jog dalyką da-
bar vėsiu drąsiau ir tvirčiau... Tik tulus
palengvinimus padarysiu...

RUŠČICAS. — Ar daug pinigų tam
reikia?

REMBOVSKIS. — Taip apie dešimtis
tukstančių. (Lonskui) Rodos, karštingė
didinasi. Kiek susirgimų buvo iki šiam
laikui?

LONSKIS. — Penkiolika.

REMBOVSKIS. — (Ruščicui) Bu-
tent, limpančių ligų skyriuje aš ir padary-
siu svarbius pagerinimus, nes reikia pripa-
žinti teisybę Vokiečiams: jie kaip sykis
šioje srityje gavo geras pasekmes. (Lons-
kui) O dabar, abelnai, koks yra ligonbučio
padėjimas?

LONSKIS. — Neblogas. Kur kas ge-
riau, negu pereiniais metais. Aš jums iš-
duosiu pilną atskaitą šiandien, laike peržiū-
rėjimo.

REMBOVSKIS. — Ar jau jusų žmo-
na sugrįžo?

LONSKIS. — Taip, sugrįžo.

REMBOVSKIS. — Pas gimines bu-
vo?

LONSKIS. — Taip.

REMBOVSKIS. — Gerai pasisekė?

LONSKIS. — Visai gerai.

REMBOVSKIS. — Sunus ar duktė?

LONSKIS. — Sunus.

REMBOVSKIS. — Sveikinu!

LONSKIS. — Neapsimoka, cha, cha!

Tik ne visada laimė. Ypatingai... (Štaiga
pertraukia; nuolatos žiuri į Rembovskį).

LONSKIS. — Visai nedaug tediirbau.
Permaina ne visada maloni — taip... kar-
tais, padėkim, gana maloni, bet nemaloni
pasekmės — che, che, — ypatingai nukentė-
jusiai pusei.

REMBOVSKIS. — Dėlko tamsta taip
neaiškiai išsireiški?

LONSKIS. — Kitaip negalima, kol
nėra persitikrinimų. O dabar aš einu į li-
gonbutį. Ar tamsta greitai ateisi?

REMBOVSKIS. — Kaip tik žmona
papusryčius. Bet gal tamsta nesveikas?
Išvaizda tamstos labai bloga.

LONSKIS. — Nieko... nieko... Turė-
jau daug rūpesčių, nesmagumų...

REMBOVSKIS. — Kaip tamstos žmo-
na gyvuoja?

LONSKIS. — Ačiu. Gerai, gerai...
nervuojasi... taip, nelyginant paveikslė,
lengvos hysterijos — žinai — ačiu visokiems
nemalonioms... Bet sudiev... (Atsistoja).

RUŠČICAS. — (Jis, matoma, nekrei-
pė atidžios jį kalbą). Tai kaip, tamsta
Lonski, ar sutinkate paimiti ant savęs džio-
vininkų skyrių? Pas Gustavą nėra noro,
o tamsta specialiai tuom užsiimdavai...

LONSKIS. — Aš dar pagalvosiu —
rūpesčių per daug dar, ir pašalinė prakti-
ka...

RUŠČICAS. — Pagalvokite. Aš pri-

rengiau čia tą, ko ir Kochas Berlyne netu-
ri.

LONSKIS. — Pagalvosiu... Ant ne-
laimės dabar man prisieina daug galvoti...
sudiev... (Išeina).

Bus Daugiau.

RABINDRANATH TAGORE.

DARŽININKAS

Vertė KAROLIS VAIRAS.

= 10. =

Užbaigk savo trusą, jaunavede. Klau-
syk, ateina svečias.

Ar girdi, jis švelniai judina grandiją,
kuri yra prie durų?

Žiūrėk, kad tavo riešinės nedarytų gar-
so ir kad tavo žingsniai nebutų per sku-
brūs, einant jo pasitiktų.

Užbaigk savo trusą, jaunavede, ši va-
karą atėjo svečias.

*

Ne, tai nėra vaidylų vėjas, jaunavede,
nebuk išsigandusi.

Tai yra mėnulis — pilnatis Balandžio
naktį; kieme nublanka šešėliai; dangus
viršuje yra šviesus.

Užsitrauk ant veido uždangalą, jei taip
reikia, neškis žibintuvą pas duris, jei bijai
si.

Ne, tai nėra vaidylų vėjas, jaunavede,
nebuk išsigandusi.

*

Nekalbėk su juo nei žodžio, jei esi ne-
drąsi; pasitikdama jį, stovėk šale durų.

Jei jis ko nors klaus tavęs, ir jei tu to
nori, gali nuleisti žemyn savo akis ir tylėti.

Žiūrėk, kad tavo brastėtai nesužvangė-
tų, laikant rankoje žibintuvą, kada jį vesi
vidun.

Nekalbėk su juo nei žodžio, jei esi ne-
drąsi.

Ar dar neužbaigė savo darbo, jauna-
vede? Klausyk, atėjo svečias.

Ar dar neužžiebi žibintuvo?

Ar dar neprirėngi pintinėlio vakari-
nėms pamaldoms?

Ar dar neužsidėjai raudono laimės
ženklelio savo plaukų perskyrime ir ar
daug neapsiruošėi nakčiai?

O, jaunavede, ar girdi, svečias jau atė-
jo?

Užbaigk savo darbą!

= 11. =

Eikš čia taip, kaip esi; negaišk pasi-
puošimui.

Jei tavo sudoruoti plaukai pasileido,
jei plaukų perskyrimas nėra lygus, jei kas-
pinas ant tavo jėkės sumegstas — nepaisyk.

Eikš čia, kaip esi; negaišk pasipuoši-
mui.

*

Eikš greitais žingsniais per žolę.

Jei virba tavo kojos nuo rasos, jei var-
pelių rėžėliai ant tavo kojų atsiliuosavo,
jei žemčiugai bėra nuo tavo grandinėlio, —
nepaisyk.

Eikš greitais žingsniais per žolę.

*

Ar matai debesius, kaip jie apsupa
dangų?

Gervės buriais lekia nuo tolimo pa-
upio ir šilto vėjo vilnys plaukia viršuje.

Ir bandos bėga į savo tvartus kaime.

Ar matai debesius, kaip jie apsupa
dangų?

*

Berekalo užsižiebei savo rėdomojo sta-
lelio žibintuvą — jis mirgčioja ir užgęsta
nuo vėjo.

Kas-gi gali žinoti, kad tavo blakstėnų
nepalietė žibintuvo suodžios? Juk tavo
akis yra tamsesnės už audros debesį.

Berekalo užsižiebei savo rėdomojo sta-
lelio žibintuvą — jis gęsta.

*

Eikš čia, kaip esi; negaišk pasipuoši-
mui.

Kas paiso, jei vainikas dar ir nėra su-
pintas? Jei čiuorno grandinėlis ir neuma-
tas, — lai jau taip ir buna.

*

Dangų apniaukė debesys — jau vėlu.

Eikš, kaip esi; negaišk pasipuošimui.

(T. B.)

DÉLÉGATION DE LITUANIE

A LA

CONFÉRENCE DE LA PAIX

24, RUE BAYARD - PARIS

TELEPHONE: PASSY 19-62

ADR. TELEGR. LIETUVA-PARIS

N. 257

PARIS, LE

Paryžius, 1919 m. gegužės 25

Ukdomajam
Donerishos Lietuvos Tarybos
Komitetei
Vasarijone

Šiuo surašė garbės pareigūnui Jūm
gilio padėkos žodis už Jūm pris-
tąjį Tautos Delegacijai atstovą p. do-
patę, kurs nuo kovo mėn. 18 d. iki
gegužės 25 d. atsidėjęs sirdingai dirbo
drauge su omumi Liekon nepriklau-
somybei įgaivimui ir dūdžiai garbės,
jog užlypos priverke jį atstovauti nuo mūsų
darbo; mes vėn šiuo nusizaurinamie, jog
p. Lopata fra ne mažiau natybi, brangina-
mas ir Amerikoje mūsų tėvynės laisvei
iškovojimui.

Tautos Delegacijos Sekretoriai:
P. Klumaj
Rabindranath Tagore

LIETUVOS DELEGACIJA
TAIKOS KONFERENCIJAI

LIETUVOS NEPIRGULMYBĖS KLAUSIMAS

(Parašė T. NORUS ir J. ŽILIJUS).

Geografiškas Lietuvos padėjimas ir jūrų pakraštys suteikia daug progų komercijiniam ir industrijiniam išsivystymui. Su galinga ir besivystančia Rusija savo kaimynystėje Lietuva turi geresnę progą savo išsivystymui, negu nekurioms dabartinės Europos viešpatijėlės, kaip pavyzdžiui Šveicarija, arba Serbija, nes komercija Rytų Europos su Vakarų Europa eina skersai Lietuvą.

Lietuvių leidiniai pastaraisiais metais siekia tūkstančių. Lietuvos jaunimas tiesiog buriavęs į universitetus ir techniškas mokyklas, kuomet inteligentija ne tik platino tarp savo žmonių Europos kultūrą, bet patis užsiėmė visokiais tyrinėjimais. Europoje yra ne vienas ir ne du profesoriai universitetuose ir techniskose mokyklose, kurie gimė ir augo Lietuvoje ir daugelis jų laimėjo pasižymėjimą dailės dirvoje. M. Čiurlionis, pavyzdžiui, yra dailininkas, kurio simboliškai-filozofiški paveiksai davė pradžią visai naujam judėjimui dailėje; Vidunas yra nepaprasto gabumo ir originalumo autorium, o J. Baltrušaitis yra rašytojas, kurio literatiškai-filozofiški veikalai prilygsta prie geriausių (Europos) kontinento autorių. Vargiai yra tokia mokslo šaka, kuri nebūtų praturtėjusi nuo lietuvių mokslo vyrų tyrinėjimų.

Kultūros Platinimo Organizacijos.

Kadangi Rusijos valdžia nesiliovė savo rusinimo politikos, per mokyklas, net ir po 1905 metų, tai lietuviai pradėjo steigti, kiek tas buvo galima Rusijoje, mokyklas po įvairių organizacijų prieglauda. Lietuvoje buvo trys tokios organizacijos — po vieną kiekvienoje gubernijoje.

Kauno „Saulė“ užlaikė mokytojų kursus ir antrą kartą kursus praktiškosios rusijos ir per 68 savo skyrius po visą Kauno guberniją platino apšvietą per pradinės mokyklas ir knygynus.

„Žibury“, veikiantis Suvalkų gubernijoje, užlaikydavo mergaičių gimnaziją Mariampolėje ir pradinės mokyklas ir knygynus 57-uose skyriuose.

„Rytas“ atlikinėjo panašų darbą per savo skyrius Vilniaus gubernijoje.

Šios trys organizacijos buvo tvirtu pamatu, ant kurio pradėta statyti systematiška žmonių pradinė apšvietą. Teisybė, valdžia reikalavo, kad rusų kalbos būtų mokoma šiose mokyklose, bet ir lietuvių kalbos buvo mokoma greta rusų kalbos ir vaikai, abiemis paėmus, buvo mokami tinkamoje lietuvių dvasioje.

Lietuvių Mokslo Draugija.

Lietuvių Mokslo Draugija buvo įsteigta 1907 metais Vilniuje tuo tikslu, idant centralizuoti intelektualės šalies spėkas ir šiandien turi apie tūkstantį narių.

Tyrinėjamoji draugijos dirva apima antropologiją, etnologiją, etnografiją, archeologiją, lingvistiką ir istoriją. Jos darbai ir raštai buvo spausdinami jos organe „Lietuvių Tauta“. Draugija turėjo savo knygyną iš 16.547 veikalų, sudarančių 20.000 tomų ir archyvą, kuriame yra didelis rinkinys senovinių dokumentų ir rankraščių ir specialis lietuvių folkloro rinkinys; ji, apskaita, užlaikydavo reto žingėdumo ir vertės muziejų.

Šita įstaiga, per savo retų knygų ir rankraščių knygyną, pasidarė centru ne tik Lietuvos tyrinėtojams, bet taipgi ir kitiems Europos mokslininkams, kurie buvo šita ypatinga dirva užinteresuoti.

Dailės Draugija.

Lietuvių Dailės Draugija užsitarauja pažymėjimo, kaip didelė ir svarbi įstaiga. Jos buveinė yra taipgi Vilniuje, kur ji užlaiko savo rinkinius ir nuolatines parodas Lietuvos dailininkų ir skulptorių. Čiurlionis, jau pirmiausia paminėtas, yra pripažintas Lietuvos dailininkų vadas. Vokiškoms armijoms besiantinant, jo paveikslai tapo pervežti į Maskvą ir lietuviai pasinaudojo ta proga, idant sudaryti jo paveikslų parodą minėtame mieste. Rusai, žinoma, buvo užinteresuoti jo dailės, ir laikraštija vienbalsiai pripažino šią parodą viena iš indomiųjų tame sezono.

Prieš karą Didžiojoje Lietuvoje buvo išviso apie tris šimtai įvairių mokslo ir apšvietos įstaigų.

Žemdirbystė ir Kitokios Įstaigos.

Be to, Lietuvoje buvo ir skaitlingos žemdirbystės

draugijos. Dvi draugijos Suvalkų gubernijoje yra vertos pažymėjimo, butent „Ukės Draugija“, turinti 22 skyrių ir „Žagrė“, taipgi su skaitlingais skyriais. Kauno ir Vilniaus gubernijose tokių organizacijų buvo, maždaug, apie šimtas. Laikė to periodo Lietuvoje taipgi veikė apie 150 kooperatyvių draugijų.

Lietuviai taipgi žingeidauja ir blaivybės „Blaivybės Draugija“ buvo suorganizuota su centriniu savo ofisu Kaune ir turėjo 172 skyrius ir 29.000 narių po visą Lietuvą.

Trumpu laiku, pradedant nuo 1906 m., lietuviai pilnai išnaudojo siauras laisves, kurias jie iškovojo ir, nepaisant augančių kliūčių, jie buvo pasekmingi organizavime moksliškų, žemdirbystės, dailės ir pramonės įstaigų, per kurias jie dirbo, kaip kad ir kitos civilizuotos šalys, savo šalies gerovei.

Karės Tremtinių Organizacijos Rusijoje.

Karės tremtinių organizacijos, podraug su reikalingomis jų užlaikymui įstaigomis, yra prirodymas, kad lietuviai sugebi organizuotis.

Netrukus po karės apskelbimo, vokiškos armijos pradėjo veržtis Lietuvon keletą sykių, ir nors jos buvo atmuštos pirmus kelis sykius, kiekvienas jų užpuolimas buvo lydimas gaisrais ir plėšiniais, kas, suprantama, didino ir be to didelį gyventojų vargą. Lietuvos apšvietai vyrai ir moters išsyk suprato, kad lietuvių likimas priklausė nuo jų pačių sugebėjimo organizuotis. „Lietuvių Draugija Nukentėjusių Nuo Karės Šelpimui“ todėl tapo suorganizuota Vilniuje ir, netrukus, išaugo į didelę organizaciją su daugeliu skyrių karės fronto užpakalyje. Šitie skyriai suteikdavo maistą, drabužius ir prieglaudą nukentėjusiems nuo karės.

Kadangi vokiečiai vis varėsi linkui Rytų, tad buvo vis aiškiau, kad netrukus jie užims Vilnių. Draugija todėl tapo padalinta į dvi dalis. Viena dalis pasiliko Vilniuje ir, kiek tai leido vokiečių vyriausybės, gelbėjo nuo karės nukentėjusiems, užlaikydama virtuves ir jų skyrius ir suteikdama prieglaudą seneliams ir karės našlaičiams. Kita dalis Draugijos, kuri yliaus buvo žinoma „Centralinio Komiteto“ vardu, tapo perkelta Petrogradą, ir iš ten pradėjo savo darbą — organizuoti ir šelpiti lietuvius karės tremtinius ir pabėgėlius Rusijoje.

Centralinis Komitetas, sykiu su Rusijoje gyvenančiais Lietuviais, tuojaus pradėjo organizuoti savo skyrius Rusijos miestuose. Didesniuose miestuose pašalpinės ir kultūrinės Lietuvių draugijos, jau nuo seniau gyvusios, prigelbėjo Centralinio Komiteto darbiui. Nors prisiėjo pergalėti daug sunkenybių, kurias Rusijos valdžia darė kaip Lietuvių, taip Latvių, Lenkų ir kitų tautų darbui, tačiau, nepaisant to, Centralinis Komitetas sugebėjo išplėsti savo veikimą į kiekvieną imperijos kampelį per čielą šimtą savo skyrių. Daugiaus negu šimti tukstančių pabėgėlių buvo teikiama pagalba — daugelis jų arba negalėjo gauti darbo, arba negalėjo pragyventi iš tos mokesties, kurią jie gaudavo.

Visoje Rusijoje vargiai buvo didesnis miestas, arba didesnė Lietuvių kolonija, kur Komitetas būtų nepasirūpinęs pabėgėliais, steigdamas virtuves ir prieglaudas neturtėliams, ligotiems ir našlaičiams, arba dalindamas maistą ir drabužius ir užlaikydamas daktarus, kunigus ir advokatus pabėgėlių pagalbai.

Aprūpinus materialiskus tremtinių reikavimus, Komitetas pradėjo rūpintis kultūriniais jaunuomenės reikalais. Keletas vidurinių mokyklų tapo perkelta Rusijon dar prieš vokiečių įsiveržimą. Jų skaitlius tačiau pasirodė permenkas ir todėl naujų mokyklų įsteigta. Vienam tik Voronežo mieste buvo daugiau 1.000 mokinių vidurinių mokyklų. Maskvos Lietuvių Komitetas taipgi užlaikė daugiaus tukstančio mokinių, o Augštesniųjų Mokyklų Studentų Draugija Maskvoje šelpė daugiau 200 studentų Maskvoje. Apie tiek pat buvo šelpiama Petrograde ir kitur, Smolenske, Minske, Jaroslave, Ekaterinoslave ir ant Kaukazo bei Siberijoje lietuviai studentai jautė globojančią šios įstaigos ranką. Pradinės mokyklos buvo įsteigtos prie kiekvienos vaikų prieglaudos.

Net ir sunaikintos bei apiploštos Lietuvos reikavimai tapo iškalno permatyti, ir tam tikslui įsteigta amatų mokyklos sykiu su dūbravėmis, kuriose mokinti kriaudystės, šiaudystės, dalydystės ir kitų amatų. Dalis tremtinių tokiu būdu galėjo patis sau užsidirbti pragyvenimą. Centralinio Komiteto skyrius Petrograde suorganizavo įvairias kultūros, apšvietos, technikos, architektūros ir kitokias komisijas, kurios turėjo prigelbėti lietuviams valdytus patiem savo šalyje.

Daugiau Rus.

Girtybė malonė, gėdą ir bėdą padaro.

Buk girtinas, bet negirties.

Liet. Neprigulmybės Fondo

ATSKAITA UŽ BALANDĮ, 1919.

CHICAGO, ILL., Jonas Bručas \$10.00

NEWARK, N. J., Po \$10.00 — V. Ambrozevičius; po \$5.00 — V. Čiurlionis ir M. Akialis; J. Baltakis \$4.00; M. Truska \$2.00; po \$1.00 — J. Sidaras, J. Lukošius, J. Ambrozevičius, P. Lukšis, P. Paltinaitis, P. Kralikaušienė, S. Adomaitis, A. Pempė, J. Kundrotas, K. Barbalutė, J. Budėnas, K. K. Ambrozevičius ir J. Martinaitis; smulkių \$11.41; smulkių įeigos nuo parengtų vakarų \$8.59. Viso \$100.00

BINGHAMTON, N. Y., P. Šaučiulis \$5.00

NEW BRITAIN, CONN., Konstantas Zumas \$29.61; D. L. K. Vytauto Draugija \$25.00; M. Cohen \$10.00; po \$5.00 — J. Jonavičius, J. Skrandžius, M. Grigutis, T. Maziliauskas, K. Čarnauskas, J. Norkevičius ir S. Jurašius. Viso \$99.61

CHICAGO, ILL., P. Simaitis \$6.30

THORP, WIS., F. Mikolainis \$5.00

PROVIDENCE, R. I., J. Karpavičius \$10.00

TAMAQUA, PA., A. L. T. Sandaras 47 kuopa \$25.00

WOODHAVEN, N. Y., Po \$5.00 — V. Sakavičius ir J. Latvaitis; po \$2.00 — J. Tamošaitis, P. Latvaitis, K. Sunenkevičius, S. Miliauskas, J. Lenkonis, K. Lenkonis ir N. Lenkonis; A. Šidlačius 75c. Viso \$24.75

STUEBENVILLE, OHIO, S. L. 22 kuopa \$15.00

WILKES-BARRE, PA., A. L. T. Sandaras k-pas vakaro pelnas \$30.00

SOUTH FORK, PA., Po \$1.00 — J. Mikevičius ir K. Stikleivičius; po \$0.50 — A. Rasimas, P. Lamonienė, K. Karnauskis, J. Sreideris, J. Valukas, J. Žukas, V. Šerlakinė, V. Valukas ir K. Lamonas; P. Krividas \$1.00. Viso \$7.50

MT. CARMEL, PA., Po \$5.00 — K. Rakickas, M. Pauza ir A. Bagdonas; po \$1.00 — J. Zerackas, M. Rakickas, J. Jasikas, M. Karasevičius ir M. Ališauskas. Viso \$20.00

BRIDGEPORT, CONN., K. K. Rakickas \$50.00; A. Stankevičius 55.50; Lietuvos Dukterų Draugija ir J. Dumšaitis po \$25.00; po \$5.00 — J. Buevičė, B. Drazlauskas, V. Skirka ir P. Remeikis. Viso \$186.50

PHILADELPHIA, PA., L. N. F. 19 skyriaus narių mokestis \$33.60

LAKEIDE, OREGON, A. Kiseilius \$5.00

BROOKLYN, N. Y., D. L. K. Mindaugio Draugija \$100.00

PLYMOUTH, PA., S. L. 53-čia kuopa \$50.00

GARY, IND., Po \$2.00 — J. Mišius ir M. Kamendulienė; po \$1.00 — A. Nevardauskis; po \$0.50 — M. Raižis, V. Mickevičia ir V. Blučius. Viso \$6.50

W. HAZLETON, PA., Po \$10.00 — S. L. 114 kuopa ir J. Marcinkevičius; po \$1.00 — A. Sedaravičius, M. Beržinskis, St. Siugžda, B. Zakus, J. Mizaras, F. Tamošius ir A. Drazdauskas. Viso \$27.00

CICERO, ILL., F. J. Lingvėnis \$1.00

DETROIT, MICH., K. S. Margis \$26.00; po \$10.00 — B. Brazdevičius, Dr. J. J. Jonikaitis, S. Skriaigis, J. Saplis, J. J. Krugžda ir P. Augė; po \$5.00 — S. Norbutas, B. Jurgelevičius, A. Biskelionis, B. Biskelionis, J. Užkuraitis, S. Vaitonis, S. Miniauskas, B. Krugžda, R. Rejusinas, M. Pranaitis, J. Urbonas, K. Augė, J. Markušas, P. Butauskas, A. Savickas, K. Thuras, A. Salickis, ir J. Mitrinavičius; po \$2.00 — P. Juodvalkis, K. Puplis, J. Šnulis, S. Grenčius, B. Dirsas, J. Palutis, P. Karalius, A. Markauskas, J. Linkus, J. Valušis ir J. Macenis; po \$1.00 — J. Šnulis, A. Tumosa, J. Lignalis, A. Luobikis, J. Gilbuda, P. Sinkevičius, J. Vainelavičienė, A. Vainelavičius, U. Švelienė, J. Marcinis, A. Anilionis, K. Markevičius, P. Balčunas, A. Simanaitis, O. Naritonienė, O. Durienė, J. Jonulis, V. Joneras, P. Vasilauskas, L. Gasparavičius ir J. Rukšėnas. Per V. K. Rakickausko pralkabas surinkta \$57.25. Viso \$276.48

CHICAGO, ILL., Iplaukusios iš įvairių miestų aukos ir „Lietuvio“ įvairiais laikais po Naujų Metų paskvitos \$3,431.81

PHILADELPHIA, PA., Petro Armino Draugystė \$100.00

MCADOO, PA., S. L. 54 kuopa \$10.00; po \$2.00 — F. Baranauskas, J. Anilaušienė; po \$1.00 — J. Matonis, A. Daugėla, J. Andrukevičia, S. Genis, J. Milius, J. Skirpstunas, S. Šeponaitis, A. Kamenas, J. Svitovius, J. Stalgaitis, St. Vičius, V. Sunskis, P. Kamerzunas, O. Kamerzuničė, S. Krenkevičius, A. Šekršnis, A. Vilkauskas, P. Klimas, J. Umantas, J. Išganaitis, O. Vensloviene, J. Skirpstunas, J. Stepanauskas, J. Subačius, A. Daugėlienė ir J. Davidaičė; po \$0.50 — P. Šileika, A. Radzevičienė, J. Glukauskas, V. Stančius, A. Šunkienė ir P. Mikelskis; po \$0.25 — J. Ažiukas, J. Dičius ir A. Stančikas. Viso \$43.75

PASSAIC, N. J., L. N. F. 16 skyriaus narių užsimokėjo už 4 mėnesius. Viso \$16.00

SLA, 200 kp. \$25.00

BINGHAMTON, N. Y., Po \$2.00 — O. Kliveckaitė, M. Balčietis, J. Misėvičius, A. Juškus, P. Šaučiulis, J. Brazdonis, A. Adomaitis, A.

Kvietkauskas ir M. Arnušaitienė; po \$1.00 — A. Stubinienė ir M. Dabravolskis. Viso \$45.00

PERTH AMBOY, N. J., Po \$5.00 — B. Bakanauskas, V. Bagšis, K. Kalvaitis, J. Sakalauskas ir M. K. Raliavičius; po \$1.00 — J. Šilanskas, J. Maldonis, L. Šilanskas, L. Zindžius, J. Baškauskas, R. Bingelis, K. Tankevičius, J. Barčauskas, P. Jonelinas, M. Stankevičius, J. Šventnickas, M. Šventnickienė, K. Sakšinskas, F. Petronis, J. Jankauskas, P. Čižauskas, J. Trakimavičius, A. Miškinis ir J. Zaveckas; smulkių \$1.30. Viso \$45.00

NEW BRITAIN, CONN., S. L. 4 Apskritys \$100.00

WATERBURY, CONN., J. Lionas \$51.80; po \$5.00 — P. Kriugelis, V. Visockis, J. Steponaitis, A. Orinas, K. Petrakis, J. Šimkus, K. Razmontas; smulkių aukų taipgi \$0.00. Viso \$91.80

BENTON, ILL., A. Stalioraitis \$5.00

Balandžio mėnesyje viso \$4,925.20

Nuo pradžios iki Balandžio 1 d., 1919 m., iplaukė 62,616.02

Viso labo 67,541.22

Nuo pradžios iki 1 d. Gegužės, 1919 m., išmokėta 46,920.22

Lieka išde \$20,621.00

P. JURGELIUTIS, L. N. F. Sekretorė.

307 W. 30th str., New York, N. Y.

IEIGOS EKZEK. KOMITETO Balandžio mėnesyje.

Nuo Prūsų Lietuvių Komiteto Chicagoje, per p. J. Ilgaudą, perdavimui prof. Voldemarui \$100.00

Nuo Tad. Wasseris (\$10 Lietuvių kariuomenės reikalams, \$12 metinė mokestis ir Ekz. Kom.) \$22.00

Nuo Ansonijos Laisvės Išgavimo Komiteto per J. Tarailą, perdavimui Lietuvos valdžiai: \$900.00

Pinigais \$100.00

Bondsais \$100.00

Nuo Brighton Park, Chicago, Lietuvių, per J. Biežis, kovai už Lietuvos nepriklausomybę \$515.95

Nuo Toronto Lietuvių, per p. V. Jusaitis, geresnei kovai už Lietuvos nepriklausomybę \$108.00

Viso \$1745.95

Ekzekutyvis Komitetas taria širdingą ačiū visiems aukautojams ir tiems, kurie savo pasisventimu ir darbu prisidėjo prie surinkimo šių aukų.

Visos mūsų organizacijos ir visuomenė yra prašomos dėti kuodidžiausias pastangas rinkime aukų. Taipgi tos organizacijos, pas kurias yra dar nuo seniau užsilikusių pinigų, yra ragamos kuogreičiausiai juos prisijusti Ekzek. Komitetui. Dabar yra svarbiausias momentas mūsų kovojame už neprigulmybę ir todėl rinkime aukų dabar turi būti varomas visomis mūsų jėgomis.

M. J. VINIKAS, Pirmininkas.

YVRAI, RENGKIMĖS

LIETUVOS VADUOTI

Amerikos Lietuvių karininkų organizacija „Lietuvos Liuosybės Sargai“ neseniai kreipėsi į Lietuvos karės ministeriją prašant kaikiurių nurodymų ir norėdami išgirsti mūsų brolių Lietuvoje nuomonės apie organizuojamų šia Tėvynės liuosuotojų burius. Atsakydami į tą paklausimą atėjo iš Danijos nuo Lietuvos karės ministerio sekanti koblegramas:

Copenhagen, May 6, 1919.

Jonas Miliauskas, 456 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Lithuanian War Ministry greatly pleased to know Lithuanians of America so deeply sympathize with bitter struggle of Fatherland for freedom and welfare and that Lithuanian boys are determined upon returning to Lithuania to stand with arms in hand against cruel enemy. The Ministry requests to send immediately over Libau to Lithuania Legions of Freedom and other Lithuanians that served in American Army. Organized and trained boys will be sent to defend Fatherland, and untrained boys will be placed to perform duties in interior. Lithuanian Army armed with German guns and Russian artillery. Desirable that Americans bring as many as possible German guns or else American guns and all sorts of war material and clothing.

War Minister Merkis. (Savieiks, Viešbutis Cosmopolite, Lietuvos Atstovbė).

Lietuviškai telegrama skamba:

Kopenhaga, Gegužės 6, 1919.

Jonas Miliauskas, 456 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Lietuvos Karės Ministerija jo didžiai užganėdinta, kada sužinojo, jog Amerikos Lietuviai taip giliai atjaučia savo Tėvynės sunkiai kovai už laisvę ir kad Lietuvos vaikai yra pasiryžę sugrįžti Lietuvon ir ginklu rankoje stoti prieš žiaurų priešą. Ministerija prašo tuojaus siųsti per Liepoją Liuosybės Legijonus ir kitus lietuvius, tarnavusius Amerikos armijoje. Organizuoti ir išmokyti karininkai galės tuojaus stoti ginti Tėvynę, o neišlavinti vaikinai padės šalies vidurinę tvarką palaikyti. Lietuvos armija yra apginkluota Vokiečių šautuvais ir Rusų artilerija. Pagėdaujama, kad amerikiečiai atsivežtų sykiu su savim, kiek išgali, Vokiškų ar Amerikoniškų šautuvų ir visokios rūšies karinės medžiagos, taipgi drabužių.

Karės Ministeris Merkis. (Savieiks, Viešbutis Cosmopolite, Lietuvos Atstovbė).

Broliai, karininkai! Iš augščiaur tilpusios kablegramos matote, kad Lietuva laukia iš mūsų pagalbos. Prie augsinių saulės spindulių, dieną, ir prie sidabrinės mėnulio šviesos, naktį, giliai ir Baltijos jūrą išmeigus akis, ji žiuri, tēmija, kada pirmutinis laivas su pirmuoju Lietuvos liuosuotojų, Liuosybės Sargų, buriu jos pakraščiuose pasirodys! Bet ar greitai ji mus ten sulauks, ar greitai jos troškimas išsipildys — tas nuo mūsų priiguli. Taigi į darbą! Skubėkime rengties ton šventon misijon — savo Tėvynę vaduoti. Visur, kur tik galime, organizuokime Lietuvos Liuosybės Sargų skyrius, manskinkimės, lavinkimės, tarkimės, kokių būdu ir kaip glėtume savo tikslo pasiekti. Kas gali, klabinink duris augščiaur, kad pašalinti mūsų darbą varžančias kliutis. Pasidarbuokime savo kolonijose taip, kad neliktų nei vieno lietuvių karininko, kuris prie Liuosybės Sargų burelio neprigulėtų.

Girdime iš Lietuvos balsą, kad kas valanda mus pri buvimo ten laukiama. Dabar važiuoti negalime. Bet jau gal arti ta valanda, kada tai padaryti galėsime. Taigi bukime pasirengę. Ruoškimės savo Tėvynę vaduoti. Lietuva mus laukia... Lietuvos Liuosybės Sargų organizatorius J. K. Milius.

Arklys klupinėja su keturiomis kojomis, o žmogus su dviem dar veikiaus par klumpa.

S. L. A. Reikalai

ROTOKOLAS

SLA. III Apskr. suvažiavimo, laikyto Cwls svet. Bridgville, Pa., 13 d. Kovo, 1919 m. Suvažiavimas atidarė senos valdybos pirm. J. A. Katkus, 2 val. popietį.

Į komisiją priimti mandatus buvo išrinkti K. Kupris, B. Gramba ir E. Šiaučiuinas.

Su mandatais pribuvo sekan tie delegatai:

40 kp. — 1) A. Kardonas, 2) K. Šimkunas, 3) P. Paulikevičius; 56 kp. — 4) M. Monsvila; 86 kp. — 5) S. Stanionis; 90 kp. — 6) S. Bakanas, 7) S. Vaitiekunas, 8) N. Šernius, 9) J. Labanauskas, 10) J. Naujalis;

92 kp. — 11) A. Valšvila; 160 kp. — 12) K. Urmonas; 165 kp. — 13) F. Račkaitis; 169 kp. — 14) B. Gramba; 172 kp. — 15) A. Čielkis, 16) A. Šimašius;

197 kp. 17) K. Kupris, 18) J. Dielininkaitis; 247 kp. — 19) J. Plėčkaitis; 266 kp. — 20) A. Naujokas, 21) B. Bogušas; 286 kp. — 22) J. A. Katkus, 23) L. Kairys, 24) J. Mažeikis; 287 kp. — 25) E. Šiaučiuinas. Be mandato — Fr. Kemežiutė.

Delegatus priėmė 90 kp. narės: p-lės Marė ir Katrė Medoniūtės, prisegdamos po gyvą gėlę.

Iš senosios valdybos pribuvo: pirm. — J. A. Katkus, prot. sek. — Fr. Kemežiutė ir ižd. — K. Šimkunas.

Iš Apskr. naujosios valdybos pribuvo: pirm. — S. Bakanas, prot. sek. — A. Naujokas, ižd. — B. Gramba.

Į suvažiavimo valdybą buvo išrinkti pirm. — S. Bakanas, II pirm. — J. A. Katkus, I sek. — Fr. Kemežiutė, II — A. Naujokas.

Inėsimų komisijon buvo išrinkti: — B. Gramba, K. Kupris, ir E. Šiaučiuinas.

Protokolas pefeito suvažiavimo buvo perskaitytas ir priimtas.

Raportai: —

I. a. — Pirm. J. A. Katkus išdavė raportą žodžiu — priimta.

b. — Prot. sek. Fr. Kemežiutė išdavė raportą raštu — priimta.

c. — Ižd. K. Šimkunas išdavė raportą raštu — priimta.

d. — J. A. Katkus, kuriam buvo perduotos fin. sek. (kuris pernai rezignavo) knygos, pasakė, kad sutinka atskaita su ižd. ninku. Priimta.

Komisijos Raportai: II. a. — S. Bakanas, narys balius ir koncerto rengimo komisijos, išduoda raportą, dėlko neįvyko koncertas ir balius, — priimta.

b. — J. A. Katkus, narys tos pačios komisijos, išduoda raportą, — priimta.

c. — Inėšta, kad nauja komisija būtų išrinkta prie senosios komisijos dėl surengimo balius ir tt. dėl naudos III Apskr. Priimta.

d. — I kom. išrinkta L. Kairys ir I. Čielkis.

e. — Inėšta ir paremta, kad Apsk. paliktų skolą ant toliaus, kada bus išde pinigų, tada atkelti kuopoms. Priimta vienbalsiai.

Kuopų inėsimai: — a. — Inėšta ir priimta vienbalsiai, kad kiekvienas inėsimas būtų svarstomas atskirai.

b. — 197 kp. inėsimas, kad III Apskr. surengtų prakalbų maršrutą po Apskr. kuopas, ir persikviestų kalbėtoją, buvo priimtas vienbalsiai.

c. — Į maršruto rengimo komisiją buvo išrinkti: K. Šimkunas, K. Kupris ir I. Čielkis.

d. — Inėšta ir priimta, kad kom. susižinotų su sekančiais

kalbėtojais, kurie buvo nominuoti: Kl. Jurgelionis, S. Michelsonas, P. Grigaitis, Bekampis, J. Neviackas, St. Gegužis. (Nuo Redakcijos: pp. Michelsonas, Grigaitis, Bekampis nėra SLA. nariais. Red.).

e. — Inėsimas, kad komisija susižinotų su kuopomis kaslink prakalbų rengimo — priimta.

f. — 197 kp. inėsimas, kad S. L. A. Tautiški centai, įplaukę nuo 1 d. Sausio, 1918 m., iki 1 d. Liepos, 1918 m., būtų paskirti Lietuvos laisvei, — buvo ilgai ir daug diskutuotas ir atmetas. g. — Inėšta, kad būtų protestų prieš ižd. Tarybą, kad ji prisilaikytų Seimo nutarimų kaslink tautiškių centų skirstymo. Priimta.

h. — Inėsimas, kad pareikalauti tikros atskaitos iš Pild. Tarybos, kiek yra narių kožo skyriaus apsaugos. Priimta (kad būtų galima žinoti, kiek narių galės sumokėti reikalaujamo nadeklaus).

d. — 160 kp. inėsimas, kad per SLA. III Apskr. paraginti Prieglaudos Namų Komisiją darbuotis įsteigimui Prieglaudos Namų. Priimta.

Rinkimai: a. — Perskaityta laiškai nuo A. Pipiro, kuris praneša, kad priima vice-pirm. III Apskr. urėdą.

b. — Perskaityta laiškai nuo K. Kairio, kuris atsisako nuo fin. sek. urėdo. Į jo vietą peraktamąjė ant vietos buvo išrinktas E. Šiaučiuinas.

Skundai: a. — Perskaitytas laiškai nuo 197 kp., papeikiant senąją valdybą.

Inėšta ir priimta, kad laiškai būtų priimtas gera valia.

Nutarta laikyti sekančią suvažiavimą tada, kada valdyba nutars.

Sekantis suvažiavimas įvyks Monessen, Pa.

Suvažiavimas uždaryta 5:30 val. popietį.

Pirm. — S. Bakanas, I Sek. — Fr. Kemežiutė, I Sek. — A. Naujokas.

PROTOKOLAS

SLA. IV Apskr. Valdybos suvažiavimo, Gegužės 4 d., 1919 m., New Haven, Conn.

Suvažiavimas atidarytas 12 val. diena. Dalyvavo: prez. — J. A. Noburaitis, sek. — J. F. Makoveckas, ižd. — I. Mikalauskas, organiz. — V. V. Alksninis.

1) Paimta svarstymui kaslink išvažiavimo (pikniko) 4-to Apskričio. V. V. Alksninis inėšta, kad jau turi aprinkęs vietą Indian Grove, New Haven, ant jūry kranto; inėsimas priimta.

2) Išrinkta šios ypotos išvažiavimui: vedėju — V. V. Alksninis, pagelbininku — J. A. Noburaitis.

Pakviesti orkestrą, dainininkus, šokėjus — J. Mikalauskas; kreipties prie kuopų 4-to Apskričio su atsisaukimu, kad prisidėtų prie išvažiavimo programos su visokiais žaidimais — J. A. Noburaitis.

3) Nutarta pakviesti Račūną, kad nutrauktų judamus paveikslus visos publikos ir dalyvaujančių išvažiavimo programe. Kalbėtoją pakviesti. Plakatus pasiūstį į dideles kolonijas po 500, o į mažas — po 300; didelių plakatų padirbti 150, ant kieto popieriaus, languosna įstatyti, po krautuves. apgarsinimui išvažiavimo. Darbą atliks J. A. Noburaitis.

4) aslink darbininkų mokes ties nutarta — nuo \$2.00 iki \$3.00, pagal darbo sunkumą ir nužūrėjimą išvažiavimo komite.

5) Nutarta išrinkti kontrolės komisiją, susidedančią iš trijų narių: raštininko ir dviejų pagelbininkų, — jie turi kontro-

liuoti sąžiniškai visas inėgas ir išėgas išvažiavimo. Ta užduotis suteikta vietinei 142 kuopai — ji turi išrinkti savo tarpe, susirinkime, visapaminėtą komisiją.

6) Visos kuopos kviečiamos, yra išrinkti savo susirinkimuose po vieną tikamą narį į tvarkdarius ir pasiūstį į 4-to Apskričio suvažiavimą, — čia bus jiems suteikti ženkleliai kaip tvarkdarius suvažiavimo.

7) Už atsižymėjimą virvės traukime, šokime, dainose ir kituose žaidimuose bus duodamos dovanos.

8) Išvažiavimas įvyks Liepos 20 dieną, 1919 m., Indian Grove, New Haven, Conn.

4-to Apskričio Raštin. — J. F. Makoveckas.

SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE

II-ro Apskričio įstatų projektas.

Pagal 5-tojo suvažiavimo nutarimą, Apskričio valdybai pavesta sutaisyti įstatams projektą. Pildydami suvažiavimo įsakymą, susirinkime 10 d. Liepos, 1915 m. Vaduodamiesi SLA. Įstatais ir buvusio suvažiavimo nutarimais, sustame sekančią projektą:

I — SUVAŽIAVIMAI.

1) SLA. Įstatų paragrafas 199 duoda teisę kuopoms laikyti Apskričių suvažiavimus, pasitarimą apie agitaciją praplatinimui Lietuvių tarpe šios organizacijos narių skaitlimes, praplatinimui apšviestos bei supratimo, bile visi nutarimai nesipriešintų SLA. įstatams.

Visi Apskričio suvažiavimų nutarimai turi būti skelbiami S. L. A. oficiališkame organe.

2) Suvažiavimai turi būti laikomi kas 4 mėnesiai, vieną kartą, o atsitikus svarbiam reikalui, Apskričio valdyba turi tiesą sušaukti ekstra (nepaprastą) suvažiavimą.

3) Suvažiavimo atstovais gali būti visi SLA. nariai, kuriems kuopos, pasiūsdamos, suteikia paliudijimą; ant tokio paliudijimo turi būti įrašytas pasiuntinio vardas, pavardė, kp. No., miestas, mėnuo ir diena, kuopos valdybos parašais paliudijus.

4) Į suvažiavimus kuopos turi tiesą siųsti po vieną atstovą nuo kiekvienos 10-ties narių; tos kuopos, kurios turi mažiau narių, gali siųsti tik vieną atstovą.

5) Apskričio valdyba privalo dalyvauti visuose Apskričio suvažiavimuose ir turi sprendžiamąjį balsą, nors ir nebūtų rinktais pasiuntiniais. Jeigu negalėtų pribūti į suvažiavimą, būtinai turi priduoti savo raportą raštu.

6) Jeigu Apskričio valdybos nariai nebūtų išrinkti pasiuntiniais, tai kelionės lėšas privalo gauti iš Apskričio iždo.

3. — VALDYBA.

1) Apskričio valdyba renkama Apskričio suvažiavimuose vienimis metams; nominacijos ir rinkimai turi būti slapti.

2) Valdyba susideda iš sekančių ypatų: a) pirmininko, b) sekretoriaus, c) kasieriaus, d) organizatoriaus.

3) Apskričio suvažiavimai turi tiesą išrinkti įvairias komisijas, įkunijimui įvairių Apskričio nutarimų. Apskričio valdyba turi pilną kontrolę ant tokių komisijų, turi daboti, kad joms pavesti darbai būtų atliekami.

3. — VALDYBOS PAREIGOS.

Pirmininkas: a) Sušaukia Apskričio suvažiavimus; pats tvarko suvažiavimą, kol prasideda sesijos; paskiria ypatas priėmimui pasiuntinių mandatų ir kuoties inėsimų, kol suvažiavimas išrenka susirinkimo vedėjus; b) Pasirašo ant visų sekretoriaus išrašytų orderių; c) Sudeda raportą raštu arba žodžiu iš visų nuveiktų darbų nuo laiko paskutinio suvažiavimo.

Loška pono ant keršų arklių jodinėja.

4) Sekretorius: a) Apskričio se-

retorius esti ir suvažiavimo sekretorius; b) Visus suvažiavimų nutarimus garsina oficiališkame SLA. organe; c) Perskaityti paskutinio suvažiavimo protokolus, ir patvirtinus suvažiavimui, užrašo į protokolų knygas; d) Veda visas rokundas ir jų apyskaitas išduoda kiekvienam suvažiavimui; e) Priima visokias išmokėjimo rokundas (bilas), išrašo orderius, pasiūdžia pirminkui patvirtinti; f) Veda visas korespondencijas su kuopomis, apskaitai ir šalio abel uose Apskričio reikalams; g) Apskričio sekretorius privalo raginti kuopas prie agitacijos, veikimo, lėšais ir per organą, ir dar panašiai.

Iždinkas: a) Priima nėją nuo kuopų metines ir kitokias mokes ties, už priimtus pinigus išduoda kvitas. b) Ant visų sekretoriaus prisakymų, su prezidento patvirtinimu, išmoka visas rokundas be užvilkinimo. c) Išduoda suvažiavimui pilną raportą raštu arba žodžiu.

Organizatorius: a) Privalo rūpintis prirašinėti kuod daugiau šiai naujų narių; b) ant visų išsiųstų aplikacijų pasirašo arba prispaudžia savo žymę, kaip Apskričio generalis organizatorius; c) jis turi tiesą prirašinėti naujus aplikantus po visas Apskričio kuopas, ir organizuoti naujas kuopas. d) Reikalaudamas iš Centro atlyginimo už prirašinėjamų naujų narių, privalo priduoti Centrai rokundas, patvirtintas per tų kuopų viršininkus, prie kurių aplikantai likosi prirašyti. e) Prirašydamas naujus aplikantus, organizatorius turi tiesą priimti įsirašymo mokes ties, bet būtinai visus priimtus pinigus privalo priduoti tuoms kuopoms, prie kurių aplikantus prirašo. f) Apskričio suvažiavimuose turi išduoti savo darbo raportą.

4. — IZDAS.

1) Kiekviena kuopa moka į Apskričio iždą po 5c. nuo nario metinės mokes ties; tokios mokes ties turi būti prisunčiamos Sausio mėnesyje, bet ne vėliau kaip 15 d. Balandžio.

2) Apskričio iždas susidaro iš aukų bei pelno nuo parengtų vakarų, pardavinėjimo literatūros ir tt.

3) Jeigu pasirodytų, kad yra reikalinga Apskričio viršininkams kauceja, tai suvažiavimai turi išrinkti komisiją, kuri rūpintųsi tokios kaucejos užstatymu ir praneštų apie tai Apskričio valdybai.

5. — NAUDA.

1) Kiekviena kuopa, priklausanti prie Apskričio turi tiesą pareikalauti bent vieną kalbėtoją ar prelegentą į parengtas per kuopą prakalbas arba paskaitas.

2) Apskritys rupinsis parengti prakalbas ar paskaitas, savo lėšomis, tose vietose, kur dar nėra SLA. kuopų ir ten, kur kuopos silpnai laikosi.

3) Apskričio valdyba ragins kuopas ir rengs paskaitas įvairiose temose (ypatingai namų higienos, blaivybės, šios šalies darbo sąlygų ir panašiuose klausimuose).

6. — SUSIRINKIMŲ TVARKA.

1) Atidarymas suvažiavimo.

2) Priėmimas mandatų.

3) Rinkimas suvažiavimo vedėju.

4) Paskyrimas komisijų.

5) Protokolo skaitymas.

6) Komitetų raportai ir apyskaitos.

7) Komisijų raportai.

8) Neužbaigti darbai.

9) Nauji sumanymai.

10) Rinkimai.

11) Paskyrimas vietos suvažiavimui.

12) Uždarymas suvažiavimo.

SLA. II Apskričio Valdyba.

Loška pono ant keršų arklių jodinėja.

Ar pienas, kurį duodi gerti savo kudi-

kams, yra pasteurizuotas? Ar tamstos vaikai gauna kasdien po tris stiklus pieno?

Ar tamstos kudikis yra penimas kruti-

mis, kaip tas turi būti? Ar jis yra švariai užlaikomas? Ar jis gauna užtektinai tyro oro ir ar jis yra laikomas nuošaliai nuo karštos virtuvės? Ar žinai, kad iš bonkos žindomas kudikis, sulaukęs mėnesio amžiaus, kasdien turi gauti apelsino (orange) sulties?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

Ar žinai, kad „sloga“, arba „šaltis“, yra užkrečiama liga, ypatingai tarpe vaikų?

ŽMONIŲ SVEIKATA

Svarumas ir Sveikata.

Apdraudos kompanijos yra surinkusios statistikas ir sutaisiusios lenteles, parodančias, kiek žmogus vidutiniškai sveria ir koks turėtų būti normalis svarumas, imant duomenų žmogaus ūgį. Žmogus 5 pėdų, 6 colių augščio turėtų sverti 135 svarus, sulaukęs 30 metų amžiaus; 5 pėdų 8 colių — vidutiniškai sveria 150 svarų.

Apdraudos kompanijos nelabai paaiso svarumo pertekliaus iki 30 metų. Tas parodo, jog žmogaus maitinimo organai gerai dirba ir toks jaunas žmogus lengvai apsigina nuo džiuvos ir kitokių ligų. Svarumo nedidelis po 30 metų nėra geras apsigimimas. Toks žmogus turi kreipties pas gydytoją, sujieškoti priežastį savo liesumo ir ją pašalinti.

Pasitaiko, jog liesas žmogus turi džiuvą, appendicitis arba kokią kitą ligą. Pasitaiko ir taip, kad jis nedavalgo dėl kokių priežasčių: kartais neturi ką valgyti, kartais neturi laiko, o kartais skūpiasi. Jei gi nėra organiškos priežasties, visuomet parsieina jieškoti išaiškinimo gyvenimo aplinkybėse ir žmogaus papročiuose.

Yra visų patėmyta, jog riebus žmonės, paprastai, yra linksmo budo, nerūpestingi, lengvai viską ima. Iš kitos pusės infant, — liesi buna nervuoti, nekantrūs, neramūs, neužganėdinti, kartais pats nežino ko nori.

Gydymas liesumo yra aiškus. Reikia daugiaus maisto, nuo kurio darosi riebumas. Tokiu maistu yra riebumai, saldu, mitynai ir skorbylas. Stiklas pieno su duona ir sviestu, apart paprasto valgio, pakeltų žmogaus svarumą ant 3—4 svarų kas mėnuo. Bet to negana. Ne vien duona žmogus yra gyvas. Ne vien maistu žmogus tunka. Jis turi sutvarkyti savo dvasią, nusiraminti, atsisieiti, su savim susitaikyti ir neimti gyvenimą perdaug rimtai. Jis turi mesti į šalį skubėjimą, rūpestį, turi išmokti pasilsėti ir užmirti dienos rūpesčius. Jis turi pavaliai valgyti, gerai sukramtyti ir pasilsėti pusę adynos po valgiui. Gerai, kad valgant žmogus turi smagią draugiją. Linksnumas pagerina apetitą; supykimas jį gadina. Užtai valgant niekad nereikia barti, nei ginčus vesti. Linksmas pasikalbėjimas ir juokas daug geriau pritinka prie stalo. Sunkiai dirbančiam žmogui ekstra valanda miego labai pagelbsti. Paprastai, žmogus, išvažiaves ant vakacijų, užauga į mėnesį ketetą svarų. Priežastis — linksnumas nuo rūpesčių, pasilsys, gyvenimas ant atdaro lauko.

Po 30 metų amžiaus žmogus yra palinkęs prie nutukimo. Apdraudos kompanijos neramia akia žiūri į perteklių svarumo po 30 metų. Perteklius taukų uždeda sunkenybę ant žmogaus organų, ypatingai širdies ir plaučių. Priežastis riebumo yra: valgio perteklius, stoka judėjimo ir silpnas veikimas tam tikrų gilių, pavyzdžiui — gurlio giles. Ties dalykus nusverti gali tik gydytojas. Paprastai, riebus žmonės perdaug valgo. Kad sumažinti svarumą, reikia aprūbežiuoti savo valgi, nevartoti maisto, kuris žmogų tukina. Tokiu maistu yra cukrus, skorbylas ir taukai. Geriausiai nevartoti riebių ir saldžių valgių ir aprubežiuoti duoną ir bulves. Valgyti liesą mėsą ir daržoves. Apart to, reikalinga gimnastika, darbas, žaidimas.

Pergreitas numetimas svarumo nėra geistas. Užtenka svaro į savaitę.

Reikia vengti patentuotų gyduolių, nes jos gali būti pavojingos sveikatai.

F. Matulaitis, M. D.

KAIP UŽBĖGTI LIGAI UŽ AKIŲ.

Nieko nėra paslaptingo tame, kad mokesčius išsisaugoti ligos.

Tyra namas, svarus valgis, švarios rankos, svarus dastis, tyras pienas, sviesgas vanduo, tyras oras, švariai užlaikomi užkaboriai, kova prieš muses ir uodus, — ir tie dalykai apsaugos žmogų nuo ligos.

Ar esi tikras, kad savo dalį darbo užlaikymui sveikatos atlieki?

Ar daboji, kad tamstos namas būtų švarus ir gerai išvėdinamas?

Ar tamstos geriamasis vanduo yra sveikas? Jei jį semi iš šaltinio arba šulinio, ar esi tikras, kad jo neužtersia srutos nuo užkaborių, nuo tvartų ar nuo kitų nešvarumų vietų?

Ar pienas, kurį duodi gerti savo kudi-

kams, yra pasteurizuotas? Ar tamstos vaikai gauna kasdien po tris stiklus pieno?

Ar tamstos kudikis yra penimas kruti-

mis, kaip tas turi būti? Ar jis yra švariai užlaikomas? Ar jis gauna užtektinai tyro oro ir ar jis yra laikomas nuošaliai nuo karštos virtuvės? Ar žinai, kad iš bonkos žindomas kudikis, sulaukęs mėnesio amžiaus, kasdien turi gauti apelsino (orange) sulties?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

Ar žinai, kad „sloga“, arba „šaltis“, yra užkrečiama liga, ypatingai tarpe vaikų?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

Ar žinai, kad „sloga“, arba „šaltis“, yra užkrečiama liga, ypatingai tarpe vaikų?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

Ar žinai, kad „sloga“, arba „šaltis“, yra užkrečiama liga, ypatingai tarpe vaikų?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

Ar žinai, kad „sloga“, arba „šaltis“, yra užkrečiama liga, ypatingai tarpe vaikų?

Ar žinai, kad musės ir uodai nešioja ligų perus? Ar daboji, kad tamstos namo langai būtų aprupinti tam tikrais tinklais?

SEIMYNINKIŲ DOMAI

(EDITH ALLEN).

FAKTAI MOTERIMS.

Pupos.

Labai tankiai gaunu užklausimus, ar galima vartoti pupas vietoje mėsos.

Ne; tačiau pupas galima sutaisyti su pienu, ir tada jos gali užimti vietą duonos su mėsa arba bulvių su mėsa.

Mėsa susideda iš tokių medžiagų, kurios reikalingos yra kuno palaikymui. Pupos-gi savyje ir-gi turi atbudavojimo ir atitaisymo medžiagos, vienok prie jų reikia pridėti kitokio maisto (pvzd. pieno), nes pupoms stokuoja atbudavojimo substancijų.

Pupose taipgi randasi krakmolo, kurs yra viena pigesniųjų kuro gaminių medžiagų ir kuris priduoja kunui šilumos ir energijos, kaip darbo atlikimui, taip ir besimankštinimui. Mėsa savyje neturi krakmolo. Krakmolą randasi duonoje ir bulvėse; todėl pupos su pienu gali užimti vietą „duonos su mėsa“, arba „bulvių su mėsa“, bet negali užimti mėsos vietą.

Kada ir kaip galima vartoti pieną su pupomis?

Pieną galima vartoti su pupomis kaip gėralą, t. y. vieną arba su kakao; iš jų galima padaryti arba jį imaišyti į kiaušiniene, sutaisyti bulves su pienu arba kiaušinių kiaušinių būdu vartoti; taipgi galima sumaišyti su pupomis, padarant zupe. Norint iš pupų padaryti zupe, reikia pupas sutrinti

LIETUVIAI AMERIKOJE

E. ST. LOUIS, ILL.

L. S. S. kuopa neseniai rengė teatrą, kurį ant pašapos užvadino „tautos labui“. Lošė veikaliuką „Nenorėjai duonos — griaužk plytas“.

Prieš teatrą pakvietė kalbėti tula I. W. W. organizatorių. Šis „organizatorius“ ne kokį „spyčių“ yra pasakęs šiame mieste. Matomai, šiuo tarpu savo spyčių taikė prie teatro, todėl norėjo, kad būtų harmonijoje su paties „veikalo“ dvasia.

Nors „organizatorius“ kalboje sakiny su sakiniu nesirišo, nes mat kalbėjo apie dalykus, apie kuriuos, matyt, nei mažiausio supratimo neturi, tačiau keletą išsitarimų buvo galima suprasti. Štai organizatorius, rankas išskėtęs, tarsi griebdamas ką į glėbį, didžiausiam užsakarščiavime rėkia, jog Lietuvą jau bolševikai valdo.

„Jūs rašotės po petiečiomis ir tuomi kalate sau retėžius; jūs duodate pinigų ir tuomi gaminate šiltas vietas kitiems“, rėkia org. — „Lietuva jūsų pinigų nereikalauja, nes jai Kapsukas atvežė tiek pinigų, kiek ji niekuomet savo gyvenime neturėjo. Jūs verčiat duokite pinigų „ai dublio dublio“, tai iš to sau naudą turėsite.“ Ir daugiau panašių dalykų pripasakojo, kurių net nepadoru laikraštyje minėti.

Tas „teatras tautos labui“ ir tas spyčius „organizatoriaus“, tai neapykanta prieš SLA. 88 kp., kuri savo augimu ir veiklumu išvedė bolševikus iš kantrybės. Kas labiausiai jiems nepatiko, tai kad SLA. 88 kp. paaukavo \$25.00 į L. N. F. ir kad vienas žmogus surinko 1.050 parašų po Lietuvos nepriegulmybės petiečią.

Žmogus.

WESTVILLE, ILL.

Čia buvo rinkimai miesto valdžios. Šįmet laimėjo rinkimuose Darbo Partija (Labor Party). Majoru išrinkta Petras Glodkovskis — lietuvis. Taipgi išrinkta vienas lietuvis aldermanas — Viktoras Stanevičius.

Demokratų ir respublikonų partijos mūsų mieste prapulė. Jie bendrai šiuose rinkimuose buvo sudarę naują — „Darbo Žmonių Partiją“, tačiau neišrinkta nei vienas jų kandidatas.

Mamos Vaikas.

LEE PARK, PA.

SLA. 68 kp. rengė prakalbų School House Auditorium'e. Pirmas kalbėjo tulas advokatas anglas iš Wilkes Barre, Pa., kuris puikiai nupiešė Lietuvos istoriją ir lietuvių tautos senumą. Matyt, gerai apsipazinę su Lietuvos istorija.

Antras kalbėjo VII Apskričio organizatorius, kuris išrodinėjo SLA. naudingumą lietuviams. Pabaigęs savo kalbą pradėjo prirašinėti naujus narius.

Trečias kalbėjo VII Apskričio prezidentas F. Živatkas, aiškindamas apie SLA. ir apie kitas panašias organizacijas.

Paskutinis kalbėjo prof. K. Šliupas apie Lietuvos valdžią, naują Lietuvos pre-

zidentą ir visą jo kabinetą, taipgi ir apie gavimą Lietuvai nepriegulmybės.

Surinkta aukų Lietuvos reikalams \$24.15.

Nors ši salė graži ir didelė, tačiau žmonių susirinko vos 85. Kur visi kiti? Smuklėse, nes po mokesčių, tai visi raugė paskendę — geriau protą pragerti, negu ką naudingo išgirsti apie S. L. A. ir apie abelms Lietuvos reikalus.

Pagaliaus čia ir žmonės nepratę lankyties viešuosiuose rinkimuose, nes šiame mieste nebuvo prakalbų per pastaruosius 13 metų. Todėl SLA. VII apskritys turėtų tankiau čia surengti prakalbas, tuomet gal priprastų ir šio miesto lietuviai prie viešų susirinkimų.

SLA. Narys.

ELIZABETH, N. J.

Rezoliucija dėl Amerikos Lietuvių Visuotinio Seimo.

A. Lutvino svetainėje, 69 S. Park St., įvyko susirinkimas Elizabetho Lietuvių Lietuvos Laisvės Išgavimo Komiteto, susidedančio iš 14 draugijų ir šv. Petro ir Povilo parapijos.

Kadangi šaukiamas Seimas į Chicago nėra abiejų Tarybų užgirtas, ir

Kadangi Amerikos Lietuvių Visuotinis Seimas yra būtina reikalingas,

Todėl mes, delegatai nuo 14 draugijų ir parapijos, Seimo šaukimo principą vienbalsiai užgiriame ir

Reikalaujame, kad Am. Lietuvių Taryba, ir Amerikos Lietuvių Tautinė Taryba seimo šaukimo principą užgirtų ir bendrai rengtųsi prie A. L. V. Seimo ir kad šis seimas būtų Amerikos Lietuvių Visuotiniu Seimu.

Elizabetho Lietuvių Lietuvos Laisvės Išgavimo Komiteto Valdyba —

Prez. — F. Savickis,

Sekr. — A. P. Zailskas,

Izd. — P. Liutvinas.

WATERBURY, CONN.

Keletas savačių atgal 34 LSS. kuopa pašalino keletą savo veiklesnių narių, — J. Pruselaitį, T. Matą ir kitus už „nepaklusnumą bolševikams“, o kiti patys išstojo ir sutvėrė kitą socialistų kuopą, kuri veiks išvien su Anglų socialistais.

Dabar, sakoma, prie senosios „bolševikiškos“ kuopos žmonės burlais rašosi, tik bėda, kad prisijęs ant įstoji- mo blankos parašyti, kokių laikraščių skaito, palieka tuščią vietą, — reiškia jokių laikraščių neskaityti, o visas žinias semia iš kitų pasakojimų...

34 kuopos lyderiais pasilikę Kemėšis ir Vabalas. Dar prieš porą metų Kemėšis atsisakęs rašančių kalbėdavo, užtai dabar, sako, taip nuodugnai socializmą pažįsta, kad į dulkes Grigaitį sukritikuotų...

Ir Moterų Progresyviško Susivienijimo kuopa skyla, — paskutiniame savo susirinkime atsivedė burį suagiutų moterų su vaikais, — visos prisirašė prie kuopos ir prasidėjo naujos reformos: atšaukė delegates iš vietinių draugysčių konferencijos, kurios ikišiol pa-

sekmingai darbuos, ir įvedė kitas permainas.

Rimtesnės ir gablesnės moters ir merginos, kurios ikišiol užėmė kuopos prezidiumą, išstoja iš kuopos; prisijęs išrinkti naują prezidiumą; su susirinkimų vedėju dar šiaip taip, bet su sekretorėmis, tai gyva bėda, — nei viena nemoka rašyti; tai ir išrinko ne tokias, kurios galėtų darbu atlikti, bet kurios apsiėmė sekretorių vietose pasidėti. Sako, viską apdirbsiems Kemėšis, kuris iš suagitavo prie to kuopos skilimo; tik jam reikėsį žodžių pasakyti kas nutarta ir pinigais apyskaitas, — ir viskas bus „ol rait“. Ir tie žmonės dar turi pretenzijas „netikusį pasaulį“ ir jo „surdėdymą“ pertvarkyti!

Ar dar reikia stebėtis, kad ir SLA. kuopos, susidedančios iš panašių elementų, sumėšia visokių protestų, pabarimus ir pamokinius Pildomajai Tarybai, „Tėvynės“ redaktoriui, kad pasitrauktų nuo vietos! Juk tai gadinę politiškos influencijos, nuo kurios tik išgydyt ponaš daktaras Laikas.

Žmogus.

LEWSTON, ME.

LSS. 105 kp. per keletą savaitių prieš Velykas rengė viešas diskusijas.

Moterų ir Vyčių kuopos 12 d. balandžio rengė prakalbą, kad paskatintų žmones prie pasirašymo po petiečią. Musų socialistai tą dieną surengė diskusijas... Nežiurint pinklių, visgi arti 18 šimtų žmonių pasirašė, tarp kurių buvo įžymių miesto ypatų.

Pas Jagėlą (diskusantas) sugrįžęs iš diskusijų, išplūdo kalbėtoją, buvęs Lenkus išvadins „vyžoms“, „panapliais“ ir tt., taigi Rusus ir kitas tautas, ko kalbėtojas suvis nesakė, tik pasakė keletą teisingų faktų apie Lenkų žiaurų apsiėjimą su lietuviais seniaus. Mat, Jagėla sakosi esąs pats Lenkas, suprantas vidutiniai lietuviai.

Pavasaris.

NEW PHILADELPHIA, PA.

Bal. 28 d. vakare P. Narisauko salėje kalbėjo SLA. prez. St. Gegužis ir V. K. Račkauskas apie SLA. reikalus. Prakalbas rengė 1 mas SLA. Apskritys. p. Račkauskas pirmu sykiu kalbėjo su Dru J. Basanavičium; dabar buvo antru sykiu.

New-Philicėiai po Lietuvių petiečią parašų surinko 2341. Parašų rinkėjams svetimtaučių tarpe priešingų pasirašymui teko sutikti tik apie 4 Lenkus ir 1 Vokietį. Kuomet J. Kisieliauskas, A. Jakaitis, K. Grigaliūnas ir A. Mickevičius, visi SLA. nariai, nukako į Pottsville parašų rinkti, tai pirmiausia nuėjo pas miesto majorą Mortimer, kuris „pasikratęs rankom“ su svečiais, pasakė: „Sure boys! anything for independence!“ ir pirmas ant petiečios pasirašė. Iš viršū pamintų rinkėjų — Kisieliauskas, Jakaitis ir Misikevičius užlaiko dideles savo šeimynas ir vieną dieną apkrūst savo darbą daug jiems ženkla. Bet, atėjus pa-

skirtai dienai, tie trys vyrai pasiliko nuo darbo, kad atliktų patriotišką darbą ir atliktų Tokių vyrų mažai randasi. Kiti New-Philės parašų rinkėjai buvo: Burža, Matikas, Bulota, Stasiulevičius, Stainys, Klimaitis, Raulinaitis, Leškys, Zimba, Jusčius, Inkrata. Jeigu būtų buvę daugiau blankų, tai parašų galima buvo surinkti 4 sykius daugiau. Ir tai ant paprastų popierių surinkta 683 parašai. Sveitintaučiai ant paprastų popierių nenorėjo rašyties. Iš viršpaminėtų rinkėjų SLA. nariais yra 9 ir 6 ne. Klimaitis daugiausia dirbo parašų rinkimui.

Reporteris.

MONTELLO, MASS.

Vietiniai lietuviai pradeda parodyti vis daugiau veiklumo netik tame, kad jau įsteigė avalų išdirbystę, kurioje jau dirba vyriškus avalus, bet ir kitose šakose.

Gegužės 18 d., 2 val. popietę buvo Sanderos vietinės kuopos suvažiavimas dėl apkalbėjimo dabartinių pareigų ir vasaros programos. Pribuvo apie 14 svečių iš Bostono, Mass.

Suvažiavimą atidarė ponaš Juodris, kuris perstartė vieną kalbėtoją. Kalbėtojas nupiešė prasnę suvažiavimą, parodydamas, kad jau laikas visai vidurinei srovei gyviau veikti. Bėgje kalbos buvo nurodyta reikalingumas lankymosi Amerikos Liet. Seime ir ten proponuoti, kad siuntus Lietuvai pagalbą ne vien pinigais ir maistu, bet ir kareiviais. Buvo išnešta nuomonė, kad kaip galint būtų siuloma Lietuvoje nemaišyti bažnyčios reikalų su valstybe...

Po pasikalbėjimų visi susėdė skaniai užvalgė ir buvo gerti, bet jau nesvaiginančių gėrimų. Po užkandžių sekė pora solo ant mandoli- nos ir prakalba p. Balonio. Jaunimas išrodė labai linksmas. Užbaigus programą, vienas kalbėtojas priminė, kad mes, budami laimingais, sočiais, apsidengusiais, sumestume grašių, kurie, po apmokėjimo vietinių išlaidų, būtų pasiūta Lietuvos Nepriegulmybės Fondui.

Aukavo sekantie:

K. Jukubaukas	\$5.00
Inž. Pius J. Žiuris	4.00
Po \$2.00: J. Lekavičius, J. Palionis, V. Jakubavich, J. Pokevičius, K. Prataps.	
Po \$1.00: komersantas F. J. Žiuris, Juoz. Čiaplikas, A. Mazgelis, A. Kasparas, A. Čižauskas, A. Skarinka, K. Sirbukas, J. Samsonas, K. Kinderavičius, Pov. Aleka, Justinas Mickevičius, Jonas Balionis, A. Vaitkus, Bessie Senskauskas, Kaz. Soja, J. Tručiškas, J. L. Pašakarnis, F. Ivanauskas, W. Benson, K. Gaidys, „Nesimomas“ Tėvynainis. Alg. Vaitkus — 50c. Viso \$40.50. Iškašė \$28.00. Liet. Nepr. Fondui \$12.50.	

Pius J. Žiuris.

HILLSIDE, N. J.

Čia gyvena 18 šeimynų lietuvių. Nors mūsų kolonija yra netoli nuo Newarko, to garsiausio miesto, bet mūsų ikišiol niekas nežinojo ir apie mūsų veikimą niekur nesigirdi; bet čia gyvena visi geri lietuviai tėvyniai. Beveik visi skaito po keletą įvairių laikraščių. Visuomeniškame veikime yra daug pasidaravę pp. Juozas Juška ir J. P. Jotautas. Pastarasis yra neseniai sugrįžęs iš amerikoniškos kariuomenės. Daugelis čia yra pasirengę grįžti į Lietuvą.

Gegužės 22 d., š. m., čia buvo surengtos prakalbos, p. J. P. Jotauto Restauracijos kambaryje. Kalbėjo A. S. Trečiokas, L. A. B. direktorius iš Newarko, N. J. Žmonių buvo pilnas kambarys. Kalbėtojų porą valandų, bet žmonės noriai būtų dar klausę ir toliau. Kalbėtojai plačiai apie svarbiausius šių dienų klausimus. Išaiškinta, ką lietuviai turi veikti, kad pasivijus kitas tautas politiškame ir ekonominiame gyvenime.

Po prakalbų prisirašė į L. A. B. vė šios ypatos: J. Juška, J. Karanauskas, K. Sudžius, M. Jotautienė, M. Šalčiūnienė, S. Kundrotienė, K. Rameikas, A. Žekas. Čia sutvertas ir skyrius L. A. B. vės. Valdybą išrinkę: J. Juška, pirm., K. Rameikas vice-pim., S. Kundrotienė sekretorium.

Šią koloniją galima statyti pavyzdžiu kitų kolonijų lietuviams.

Buvęs I. P.

KULPMONT, PA.

Jau savaitę laiko, kaip čia streikuoja Silk Mill darbininkai, skaitliu 600. Jie reikalauja sutrumpinti darbą dieną iki 8 val. ir 30% daugiau užmokesčio. Kompanija ir miesto valdininkai su policija priešakyje deda visas pastangas, kad streiką suardyti. Priešaukė slaptošios ir viešosios policijos tiek, kad dar kaip Kulpmontas įsteigtas, nebuvo matyti tokio abazo.

Minėtoje dirbtuvėje dirba vien tik merginos ir dauguma visai dar jaunos, vos tik iš mokyklos. Ir ant jų ramių jaunų mergaičių su baltais kaspinkiais prie plaukų, pristatė nuo galvos iki kojų apsiginklavusius saugus...

Skebų nedaug, bet visgi keletas yra; skebauda daugiausiai „gerųjų piliečių“ (kaip jie patys save vadina) vaikai.

Buvo jau keletas susirėmimų streikierių su skebaudais ir policija. Streikieriai muštynėse panaudojo sugedusius kiaušinius, muštardą ir pipirus, o policija — buožes. Suareštuota buvo keli: vienas vyras ir kelios merginos. Buvo jau pirmas streikierių suareštuotų teismas, ir teisėjas, neradęs ganėtinai prirodymų apkaltinti mui, visus išteisino. Tie, ką eina už kompaniją, išgirdę tokį teisėjo nuosprendį, labai pasipiktino ir keletas net ant gatvės išėjo protestavo. Streikieriai, nugirdę tai, protestantus suvijo ten, iš kur kuris buvo pasirodęs.

Streikieriai laikosi, kaip matosi, gerai: kasdien laiko susirinkimus; kasdien į mirtinę pribuna vis naujų organizatorių ir gerų kalbėtojų. Į unią rašosi skaitlingai. Susitvėrė čia American Federation of Labor šaka.

Neseniai čia atsitiko gana misteriškas nuotikis. 11 val. naktį kas tai pašovė tulą

žmogų. Pašautasis tuojuo liko paimtas ir pas daktarą dėl pagalbos nuvežtas. Jis neišdavė kas jį pašovė ir kaip jo paties pavardė nepasakė. Sakė, kad buvęs kariuomenėje ir ten nebuvęs sužeistas, o parvažiavęs — gavęs kulką į kirkšnį. Taip pat pasisakė, kad ne vietinis ir čia jokių kerštininkų neturėjęs. Žmonės spėja, kad tai buvo koks slapstas „agentas“ ir liko pašautas, tur buti, per klaidą savo šalininkų. Dabar policija tą dalyką tyrinėja ir ar ji ką suras — sužinosime vėliau.

SLA. Narys.

MIDDLELAND, PA.

21 dieną Balandžio mirė Martinas Rėklaitis, narys 49 kuopos SLA. Jisai jau nuo senai vis sirgo. 10 d. Balandžio išvažiavo į Scottville, Mich. Sakėsi važiuojąs į lietuviškas farmas, prabusiųs kokią laiką, mažą busią geriau ant tyro oro.

12 d. Balandžio pribuvo į vietą pas fermerį Joną Kasparą. 14 d. Bal. apsirgo, o 21 d. mirė. Amerikoje neturi jokių giminių, tik Lietuvoje paliko motiną ir 2 seseris. Velionis turėjo 25 metus amžiaus, paėjo iš Suvalkų gub., Igliaukos parapijos, Šlavančių kaimo. Buvęs padorus vaikas. Lai išsisi svetimos šalies žemėlėje!

J. J. Kuncevičius.

CENTRAL BROOKLYN, N. Y.

Čia Liet. Ats. B. vė rengė prakalbas. Kalbėjo p. J. Strimaitis apie Lietuvos praeitį ir dabartinį jos išgriautą gyvenimą; apie Lietuvos Atstatymo Bendrovės organizaciją. Publikai Strimaitio kalba labai patiko. Toliau kalbėjo p. P. Čiurlionis apie dabartinį Lietuvių organizavimą, plačiai aiškino, kaip mes prie gero vės siekiame; nurodinėjo, kad L. A. B. vė dalyvaus organizavime viso ekonominio Lietuvoje judėjimo ir stengsis palaikyti kultūrą kaip Lietuvoje, taip ir tarp Amerikos Lietuvių.

Paskui kalbėjo A. S. Trečiokas, L. A. B. vės N. Y. ir N. J. valst. Apskričio pirmininkas; plačiai aiškino apie kitų kolonijų veikimą. Po p. Trečioko kalbos tuojuo prisirašė keletas naujų narių, — matyt, kad jau ir Central-Brooklyniečiai, pasilsėję, pradės smarkiai atakuoti kitas kolonijas, pirkdami L. A. B. vės šėrus.

Po prakalbų buvo atsakinėjimai į klausimus.

J. V. B-igalis.

PLETKOS-PLETKELES

(Rašo GAIŽUPYS).

Lietuva šaukiasi į Ameriką medikalės pagalbos, ir dar neteko girdėti, kad iš 50-ties Amerikos Lietuvių Daktarų nors vienas būtų pasižadėjęs važiuoti, kad patarnauti mūsų kenčiančiai tautai!

Iš visų Amerikos Daktarų yra tik viena didvyrė — tai Drė Aldona Šliupitė, kuri Žemaičiuose jau išgelbėjo Lietuvai ne vieną gyvastį!

O kur kitų patriotizmas? Net ir Dr. A. K. Rutkausko nesigirdi!

„Keleivis“ kovoja prieš bolševikus. Bet kada einasi apie Lietuvos žmonių kovą prieš bolševikus, atsibaladusius iš Rusijos Lietuvon, „Keleivis“ gvoltu šaukia, kad taip negali būti!

Česnulis su Mastausku, sugrįžo Amerikon 15 dieną gegužės (ant laivo „Espagne“); matyt, kad Lietuvos delegacija Paryžiuje „jų neprimė“, kaip Amerikos Lietuvių atstovų! Vadina — „N. G.“, arba „no good“.

Jiems prof. Valdemaras net palidijimų nedavė, kad jie ten darbuos ir kad ką nors naudingo atliktų!

Reiškia, Tautos Fondo lėšomis pasivažinėjo ir svetilio pamatė. Gal dabar bus „mandresni“.

„Lietuvoje“ buvo daug parašyta apie ponį Turezy-nowicz.

Lenkams bene bus tas ant rankos, nesa apie Madame Turezynowicz neistikimumą paleido šneką ne kas kitas, kaip tik „a reliable polish sources“.

Tveriamas Lietuvos Raudonasis Kryžius, — vadinama jis nepartyvišku, — susirinkimui šaukiama „Garse“, — priešakyje organizacijos stotų partijos šulai, — kitų srovių žmonių nekviečiama į organizatyvius posėdžius, Ir tai viskas vardan „bepartyviškumo!“

Naujos bendrovės (pramonės bendrovė) sekretorius pranešė Žemės Banko susirinkime, kad toje bendrovėje į direktorius negali būti renkami tie nariai, kurie turi mažiau šėrų kaip už \$100.00. Šėrai pardavinėjama po \$10.00. Ir visgi sakoma, kad tai esanti demokratiška įstaiga...

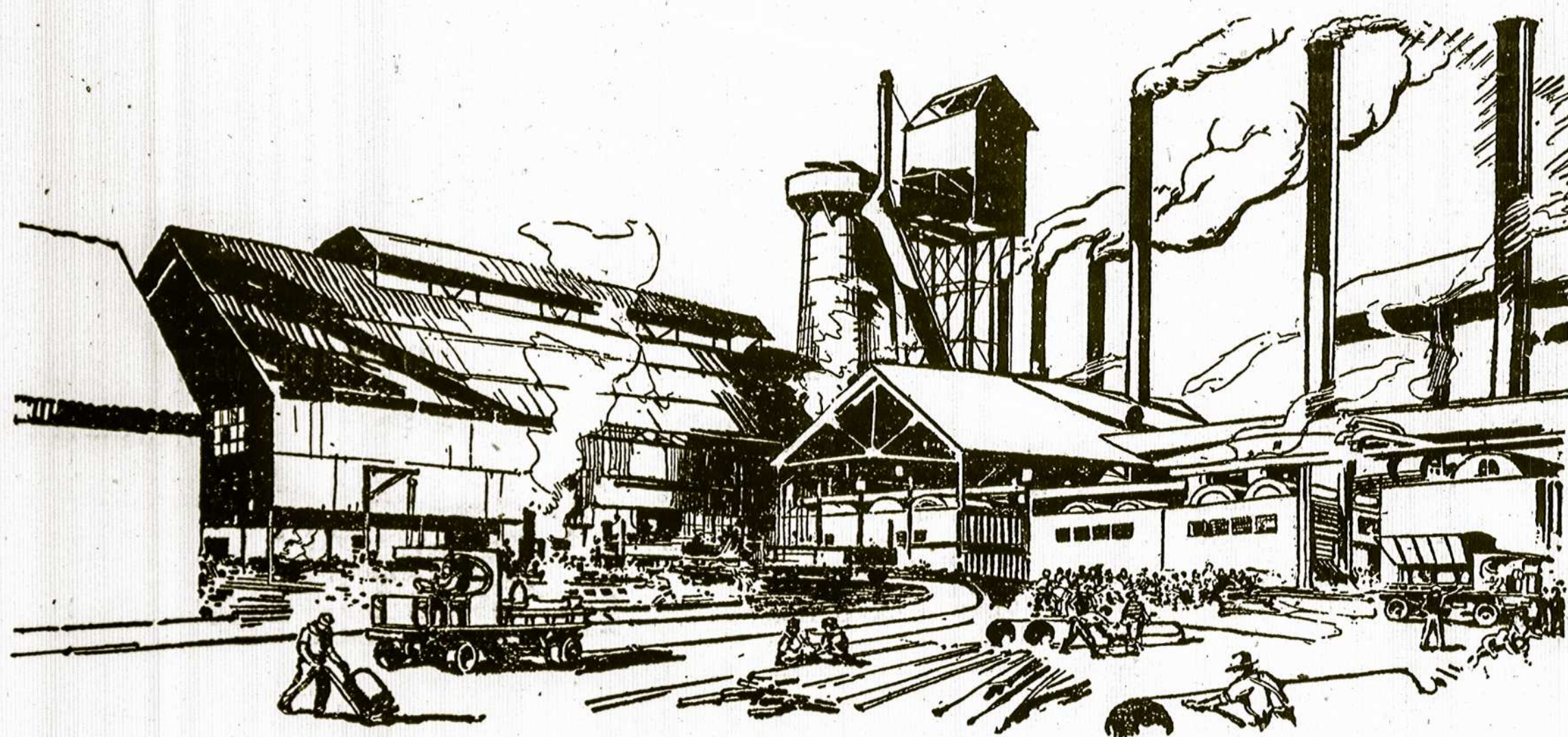
„Draugas“, neturėdamas argumentų prieš Seimą, visai kolioja Chicago veikėjus, kam jie ruošia Seimą, kurio reikalauja visuomenė. Bet ar neprieis prie to, kad Seimas tokį „Draugo“ redaktorių ir su juom kitus jo veikėjus „sukiš į maišą“.

Tame pačiame „Drauge“ kuošlykščiausiai koliojama Centralis Komitetas neva už nesuteikimą Lietuvai pašalpos už Lietuvių Dienos pinigų. Kolionės tilpo Gegužės 17 d., nors „Draugo“ redakcija žino, kad pagalba Lietuvai už tuos pinigų jau suteikta pirm Gegužės mėnesio. Tuos, kurie trukdė pasiuntimą pinigų, išvadina „tautos Kainais“ ir t. p. Visi žino, kad siuntimą pinigų sulaikė Amerikos Valdžia, — vadinasi „Draugas“ visą virtynę koliojimų paleido ant Amerikos valdžios ir Raud. Kryžiaus. Ar tik neprieis, sutaną pakėlus, gauti plaktį?

Būtų gera, kad kas išmintingai pamokintų tokius ponus, — gal nors tuokart jie išsiskalautų savo burnas ir liautųsi šmeiže „nalievo i napravo“.

Didesnių nepraustabur- nių, kaip katalikų laikraščiai — nėra. Ir didesnių melagių nėra.

Lietuvos Atstatymo Bendrove

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ senai rengiasi prie sukėlimo paskolos ir tam tikslui organizuoja L. A. B-vės kuopas, kurios ateityje galės būti komitetams sukelti paskolą Lietuvos valstijai. Taigi skubėjime tverti kuopas, nes neužilgo bus reikalinga didelis darbas atlikti.

LIETUVA JAU ATSKIRTA NUO LENKIJOS.

Lietuva jau atskirta nuo Lenkijos. Rubežiai lenkams, nors negalutinai, bet jau praversti. Lenkams per daug duota Gardino gubernijos ir kitų pakraščių. Bet dar nėra galutinai išsprendę. Anglai paduoda skirtingus rubežius lenkams nuo Taišos Konferencijoje apspresę. Sulyg kitų žinių, tai Latvija ir Igaunija (Estonija) pridėta prie

Lietuvos. Bet tai žinios abejotinos. Tik svarbu vienas, — kad Lietuvos Neprigulmybė užtikrinta.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS DARBAI EUROPOJE.

Jau mūsų atstovas, ROMANAS KARUŽA baigia vesti sutartis su Skandinavų laivų linija ir Liet. Atst. B-vės laivai tuojau pradės vaikščioti tarpe Kauno ir Klaipėdos ir tarpe Skandinavijos, Anglijos ir Klaipėdos arba Liepojaus.

AUDINYČIOS LIETUVOJE.

Lietuvos valdžioje esančių žmonių yra didžiausi noru, kad Lietuvoje Lietuvos Atstatymo Bendrovė tuojau stengtųsi pramone užsiimti ir

pirmiausia audinyčias steigty. Daug žmonių iš Lietuvos prisideda prie šios pramonės. Šis užmanymas tuojau bus kunijamas Lietuvoje.

PASKOLA LIETUVOS VALSTYBEI.

Jau šis klausimas galutinai išrišama tarpe mūsų atstovo R. Karužos ir Lietuvos valdžios Lietuvoje. Paskolinama 1.000.000 markių.

REIKIA DAUGIAU PINIGŲ.

Lietuvos Valstybei reikia daug pinigų. Užvedimui pirklybos ir pramonės atstatymui reikalinga kelių milijonų dolarių.

Sudarykite mes, Lietuviai, šiuos pinigus. LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ šiemet

SVARBI ŽINIA IŠ LIETUVOS.

IGALIOJIMAS NUO LIETUVOS VALDŽIOS. PASKOLA LIETUVAI YRA BUTINAI REIKALINGA. PIRKITE LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖS SERUS — PAGELBESITE LIETUVĄ ATSTATYTI. LAIVAI TAI SOMI ANT BALTIKO IR NEMUNO.

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ gavo telegramą nuo Lietuvių valdžios atstovo Londone, K. Čepinskio, kurioje praneša, kad Lietuvos valdžia įgalioja sukelti paskolą Amerikoje ir garantuoja už įdėtus žmonių pinigus. Raštu paliudijimas, kaip tik bus gautas, tai tuoj ir bus perduotas. Telegrama sekančio turinio:

„Lietuvos valdžia prašo sukelti paskolą Amerikoje. Pinigai lieka Amerikoje apmokėjimui už tavarus. Sėklų nereikia. Lietuvos valdžia garantuoja, kad tavarai nebus išsiųsti iš Lietuvos. Raštiškas įgaliojimas ir garantija yra pasiūsta mums ir bus perduota. Gegužės 1 d. Lietuvių atstovai išvažiuoja Amerikon. (Pasirašo) K. ČEPINSKIS.“

nori sukelti vieną milijoną dolarių.

Dėkitės į Lietuvos Atstatymo Bendrovę, nes tuom prigelbėsite Lietuvai atsistatyti!

Išstodami į Lietuvos Atstatymo Bendrovę pasiperkate šerų. Šėras \$10, bet negalima pirkti mažiau, kaip penkis.

Už įdėtus pinigus mokama dividendai (nuosimtis) ir nemažiau kaip 4 nuosimčiai. Šėrai kyla savo vertėje.

Klauskite informacijų šiuo adresu:

LIETUVOS ATSTATYMO BENDROVĖ

(LITHUANIAN DEVELOPMENT CORP.)

320 Fifth Avenue New York, N. Y.

F. P. Bradchulis

Attorney and Counselor at Law
LIETUVIS ADVOKATAS
105 W. Monroe St., Chicago, Ill.
Telephone Central 220.
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31-00
Telephone Yards 2390.

Phone Bell 1864.

JOHN S. LOPATTO

Attorney and Counselor-at-Law.
S.L.A. ADVOKATAS-PATARĖJAS
108-9-10 Coal Exchange Building,
WILKES-BARRE, PA.

ADVOKATAS

George Matulewicz

ATTORNEY-AT-LAW
Room 810
National State Bank Building,
810 Broad Street, Newark, N. J.
Telephone 4256 Market

KAZIS KRAUCZUNAS

ADVOKATAS IR NOTARAS
101 LYON BUILDING,
SEATTLE, WASH.

Turiu pilnas tiesias visose suduoms. Pribunu asabiškai vest provas į kitas valstijas ant paveldimo. Taipgi duodu patarimus per laiškus.

„UKININKAS“

Skaityk Bepartyvilišką Laikraštį, kuris rašo tik apie ukinkystę ir maistą.
Taipgi pirkite medų tiesiog nuo fermos, supiltą į blykines po 5 svarus, — \$1.75.
Atsakymui įdėkite markę.
Adresuokite:
AMERIKOS UKININKAS
Box 96, Hart, Mich. (52)

ŠALIN SKAUSMAS!

Budamas sveiku, darbo rasi smagumą, nepaisant kaip sunkus tas darbas būtų.
Kiekvieno prielaidė yra saugoti savo ligą. Turint šaltį ir nebedant jį pradint, gali išsivystyti į pavojingą ligą. Mankinamieji užtikrinimas gali vėlais būti labai pavojingi, jeigu tuoj nebus prižiūrėti.

PAIN-EXPELLER

tai užtikrinanti namine gyduole, kuri turi rasti kiekvieno namuose. Išgydymui šaltio krutinoje, skaudumui šonose ir nugaroje, ramumui ir nerastijai, trumpai sakant visokius skausmus raumenyse ar sąnariuose Pain-Expeller yra geriausias.
Neapsigauk pirklamas pigius valstus didelesse bonkose. Reikalausk geriausiu. Kuomet pirksi Pain-Expeller, persitvirtink ir yra IKA-KA, vaistadendelis ant bakelio. VISU KITOKIU NEIMK. 35 centai ir 65 centai už bonkų.
Gaujamose visose aptiekose ar tiesiog is laboratorijose.

F. AD. RICHTER & CO.,

74-80 Washington St.,
New York.

DESTROYS ANY

GARSINKITĖS „TĖVYNĖJE“

PIRKITE! PIRKITE!

AMERIKA

VISAS PĖLNAS EINA PRIEGLAUDOS NAMO FONDUI

„NINGOS „AMERIKA“ naudingumas bei svarba yra tame, kad joje patelpa daug indomų ir kiekvienam reikalingų žinoti faktų, nurodymų ir žinių apie Ameriką ir tt.

PLATINDAMI šią knygą padarysime didelę naudą sau, nes gausite dvigubų pinigų vertės, ir padarysime naudą savo Organizacijai, — pagelbėsime inkunytį senai pradėtą PRIEGLAUDOS NAMO steigimo darbą.

KNYGA DIDELĖ, KAINA TIKTAI 75c.

S.L.A. Kuopoms, užsienietams nemokama 10 egz., nu-
teidžiama 40 nuosimtis.

PENINGUS AR MONEY ORDERIUS SIŪSKIT

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 W. 30th STREET, NEW YORK CITY.

Am. Liet. Taut. Sandaros Organas

“SANDARA”

PUIKIAUSIAI nušviečia lietuvių gyvenimą visam pasaulyje ir uoliausiai gina darbininkų reikalus. Metams \$2.00
Skaitykite visi. Reikalauskite pažiūrėti mui adresuodami:

“SANDARA”

366 West Broadway - South Boston, Mass.

S.L.A. PILDOMOSIOS TARYBOS IR KOMISIJŲ ADRESAI

PILDOMOJI TARYBA:

Prezidentas — St. Gegužis,

Mahanoy City, Pa.

Sekretorius — A. B. Strimaitis,

307 W. 30th St., New York, N. Y.

Vice-Prez. — Dr. J. T. Baltrušaitienė

2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

Išdininkas — T. Paukštis,

13 Mill St., Pittston, Pa.

12do Glob. — T. Astramskas,

307 W. 30th St., New York City.

12do Glob. — J. M. Danielius,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

Dr. Kvotėjas — Dr. F. Matulaitis,

419 Boylston St., Boston, Mass.

1. KONTROLĖS KOMISIJA:

Pr. Butkus, 307 W. 30th St.,

New York, N. Y.

J. V. Liutkauskas, Linden N. J.

J. Neviackas, 149 Millbury St.,

Worcester, Mass.

2. APŠVIETOS KOMISIJA:

Dr. A. Zimontas

3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

P. Norkus,

120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

J. Strimaitis,

306 W. Broadway, So. Boston, Mass.

3. ĮSTATŲ KOMISIJA:

F. B. Bradchulis,

105 W. Monroe St., Chicago, Ill.

K. Gugis,

3323 So. Halsted St., Chicago, Ill.

B. K. Balutis,

814 W. 33rd St., Chicago, Ill.

4. FINANSŲ KOMISIJA:

J. Zemantauskas,

797 Bank St., Waterbury, Conn.

K. C. Yurgelinas,

377 W. Broadway, So. Boston, Mass.

K. Makarevičius,

262 Wallace St., New Haven, Ct.

5. SVEIKATOS KOMISIJA:

Dr. Ig. Klimas,

2700 E. Ann St., Philadelphia, Pa.

Dr. Ip. Bronušas,

University Hospital, Baltimore, Md.

Dr. J. Jonkaitis,

New York City Hospital, N. Y.

6. PRIEGLAUDOS NAMO KOMISIJA:

Kl. Jurgelionis,

3133 Emerald Ave., Chicago, Ill.

A. M. Makauskas

Box 695, Forest City, Pa.

K. Gilbaitienė,

1419 N. Main St., Scranton, Pa.

7. LABDARYBĖS KOMISIJA:

J. Ambrazejus,

168 Grand St., Brooklyn, N.Y.

St. Bakanas,

Bridgeville, Pa.

A. M. Martus,

38 So. Bowers St., Shenadoah, Pa.

KANKINIŲ ŠĖLP. KOMISIJA:

J. Baltrušaitis,

2029—5th Ave., Pittsburgh, Pa.

M. G. Damijonaitienė,

901 W. 33rd St., Chicago, Ill.

A. Auginas,

120 Grand St., Brooklyn, N.Y.

TEISMO KOMISIJA:

M. Mockapetris,

279 Bolton St., So. Boston, Mass.

J. Sekevičius,

101 Oak St., Lawrence, Mass.

F. W. Birštonas,

Shenadoah, Pa.

PHONES:

Bell — Kensington 5316

Keystone — East 6720

DR. E. G. KLIMAS

LIETUVIS GYDYTOJAS

Priėmimo Valandos:

9-10 val. ryte. 6-8 val. vakare.

2538 E. ALLEGHENY AVE.,

Persikėlė į Naują Vietą

PHILADELPHIA, PA.

Lietuvis Advokatas

Pranešu, kad kitokių provų nelima, kaip tik už kolektivas ir užmušimą prieš Kasyklas, Fabrikus, Geležinkelius, Laivus ir t.t. Skundžiu United States Courtuose ir gerai suprantu punktus provų už kolektivas.

B. S. YANKAUS

154 Nassau St., New York, N.Y.

J. SKRITULSKAS NATARIUS IR AGENTAS

Užlaikau geriausius cigarus. Pardodu laivakortes ant visų linijų, kur tik kas nori ant geriausių ir greičiausių laivų. Siūdu pinigų ir visas dalis svieto greitai ir pigiai. Išmainau visokių žemių pinigų ant amerikoniškų. Darau devierastis, pavedimus dalių ir atlieku visokius reikalus su Rusijos valdžia. Užlaikau sveikatingas mitagams ir veselėjoms. Iš tolimųjų miestų galima atsiųsti laiškus.

JOHN SKRITULSKAS

26 Broad Street New Britain Conn.

Telephone 356

MOKSLO, LITERATūros IR DAILOS SAVAITINIS LAIKRAŠTIS

„DIRVA“

Vedama Pirmiejiškoje Tautinėje Dvasioje

EINA KAS PENKTADIENIS.

PRENUMERATA:

Amerikoje metams \$2.00, pusei metų — \$1.00

Kanadoje metams \$2.50. Kitur met. — \$3.00

Vieną Numerį Pažiūrėjimui

Siunčiame Dovanai

„DIRVOJE“ yra sekantie nuolatiniai skyriai: Žinios — Iš Lietuvių Gyvenimo — Iš Realio Gyvenimo (tikri juokai) — Nuo Redakcijos — Moksliški Straipsniai — Kitokie Straipsniai ir Pasiskaitymai — Jaunimas — Vietinės Žinios.

Užlaikome Visokių Knygų. Reikalauskite Musų Naujo Knygų Katalogo. Visokius Spaudos Darbus Atlikame Gerai, Gražiai ir Greitai.

Tikrą Išleistą
ZINGEIDŽIAUSIA KNYGA, KOKIĄ LIETUVIAI
Kas Yra Skaitę

VIENUOLYNO-KLIŠTORIAUS SLAPTYBES

Pilnas aprašymas slapto klištoriaus gyvenimo kunigų su vienuolėmis.

Su 6 paveikslais, 152 puslapių, kaina tikrai \$1.00.

Reikalauskite, siųsdami ir pinigus (agentams duodama 50%) šiuo adresu:

„DIRVA“,

7907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio.

Redakcijos Atsakymai

p. J. A. Karsokas. — Daugiau nieko nebetalpinsi (nei už, nei prieš) tame klausime. Tokia polemika palaiko nuolatinis nesutikimas.

pp. S. Paras ir S. P. Shonas. — „Užklausias SLA. kuopų narius“ yra taip sumaišytas, kad iš jo nieko negalime suprasti. — Tikrai perskaitę 14-tą num. „Tėvynės“ supratome, kame dalykas. Toje korespondencijoje visiškai nėra sakoma, buvę gerb. Tamstos neuokijote įžangos, ar buvę Tamstos stumėte į šalį kolektojų, — tad čia ir nėra jokio „kriminališko apšmeižimo“, dėl kurio būtų reikalsas skelbti net atsisaukiamą į visus SLA. narius. Prie to, nei „Tėv.“ redakcija, nei SLA. nariai negali būti teisėjais g. Tamstų vietinių santykių su mūsų korespondentu, — nes mes jų nežinome ir per laikraštį nėra senos juos aiškinti. Geriausia būtų, jei g. Tamstos ant vietos dalyką išaiškintumėte, — ar per trečiųjų teismą, sudarytą iš vietos veikėjų, ar kitu koku būdu.

Toliaus, Jusų raštas yra atkreiptas į „Tėvynės“ redakciją ir Pild. Tarybą, nors nei redakcija, nei P. Taryba nieko bendra neturi su Jusų vietiniais ginčais. „Tėvynė“ turėdama arti 200 korespondentų, negali žinoti, kuru jų teisingai nušvečia dalyką, o kuru ne. Tas korespondentas, prieš kurį Jūs protestuojate, prie Pild. Tarybos nepriklauso, tad nelogišku pasirodo ir pats Jūsų protestas. Dėlto tauti Jusų raštą kol kas pasilieka vien mūsų informacijai.

14-tai kuopai. — Jusų piktas tonas rezoliucijos iš 9 d. gegužės nieko nenuviečia. Broliai, žinokite, kad jokia redakcija, — taigi ir „Tėvynės“ redakcija — vienos arba kelių kuopų diktatoras nesutiks priimti ir pripažinti. Kad Jums rūpi SLA. reikalai — mes pilnai tam tikime, bet Jūs ir SLA. ir į Lietuvos reikalus žiūrėte vieni, o Redakcija žiūri kitai. Redakcija savo pažiūrų negali atsisąžinti dėlto, kad Jūs to reikalaujate; taip pat ir Jūs neturite teisės toki reikalavimą statyti. SLA. kuopos balsų visados turi, jei tas balsas yra panaudojamas: 1) rimtai; 2) SLA. laibui; 3) konstruktyvui kritikai. Tuo tarpu gerb. 14-toji kuopa per savo komisiją nori tik kitius barti ir kofloti, nori kitus mokinti logikos ir tt. Vietoj konstruktyvės kritikos, ji bando sukelti grovimo kritika.

Mes — taigi ir SLA. Redakcija drauge — per 8 metus (nuo 1911 m.) tvėrėme organizaciją, budavojeime ją, tad mūsų pareiga yra ir žiūrėti, kad ji augtų ir toliau. Todėl tokios kritikos, — ku kolia Jūs siūniate ir organizavo rezoliucijos komisija, mes negalime priimti, nei klausyti. Jei Jūs, gerbiamieji, pripažįstate sau teisę diktuoti, tai žinokite, kad ir kiti turite teisę diktavimui nepriimti, nes „Tėvynės“ redaktorius niekam nepardavė savo laisvės sprendimo, nei 14-tai kuopai, už „savaitinę algą“, kuri komisija jam prikiša, lyg norėtų, kad kas už dyką dirbtų. Jau pats tas „prikišimas“ barodo, kiek komisija yra rimta, — o su nerimtomis komisijomis mes negalime skaitytis. Vienintelis Jums patarimas — kreipkitės į Apvietos Komisiją. Redakcija bus laisva Jums, gerbiamieji, dėkima, jei leisite jai ramiai dirbti darbą, o ne kumščiuosite ją, lyg ji būtų Jūsų vergė.

gerb. 164, 152 ir 198 kuopoms. — Ačiu už pasargas. Stengsimės iš jų pasinaudoti ir pasimokinti.

p. M. Maciejauskas. — Ačiu už užuojautą dėl kaikiurių užspūdinėjimų. Netalpinsime. Tegul žmonės šneka, — jei nusimano galį kitus mokinti.

p. Fr. Skamarakas ir J. Andrieuskas. — Mus nustebeio Tamstų „Laisvės ir Redakcija“. Malonėkėte pripažinti šiuos dalykus: 1) kur „Tėvynė“ tarnauja reakcijai? 2) Kur ir kada „Tėvynė“ atsisakė duoti vietos streikeriams? 3) Kada yra buvę „Tėvynėje“ užtarimai Lietuvos reakcijoms valdžios ir kada tokia valdžia Lietuvoje buvo? 4) Kur ir kokius ryšius su reakcionieriais „Tėvynė“ palaiko?

Rimti ir dori žmonės užmetimų nedaro, jei neturi jėms tvirtų ir nesumūšamų prirodymų. Užmetimai, paremti melagingais argumentais, yra nieko neverti.

Bet visvien ačiuojame Tamstoms ir už tokią padėką, kad darbuomenės mūsų organizacijai per 8 metus ir įdėjomė darban visą savo sielą ir sveikatą.

Prie progos pastebėjime, kad panašiais raštais gerb. Tamstos parodė, jog Jums rūpi ne SLA. ir Lietuvos labas, bet „uždarymas“ SLA. organų burnos, kad jis nedrįstų auklėti Lietuviuose pilietybės pareigų pajautimo, kad jis nerengtų Lietuvių prie politinio sąjyvosumo, kad negintų Lietuvos laisvės. Mums-gi rodos, kad tie dalykai yra svarbiausi dabar, ir kad tie, kas priešinasi jėms, yra SLA. ir Lietuvos laisvės priešinai, o ne draugai.

PROTO STIPRUMAS

Nevyniodami dalykų į bovelnų ir kalbėdami atvirai, tu pasakyti, kad vieni žmonės sumasto, viską permato, niekaigaua. Tokius žmones pasina gabiels, protingais, „tiktais“ ar tam pana-

Severa's Nervoton

(Severos Nervotonas) dažniausia buvo geriausia pagalba. Mes patariame jį gydymui nuo protinio prisėgimo, insomnijos arba nemigimo, nervų pavargimo, historijos ir nervotumo. Jis sustiprina susilpnėjusius nervus, suteikia jiems naują gyvytį ir toki būdu sustiprina nervų sistemą sunkenyboms atslakdyti ir ligai išgyti. Jis yra pardavinėjamas aptiekose. \$1.28.

W. F. SEVERA CO.
CEDAR RAPIDS, IOWA

šiais vardais. Toki žmonės tampa vadovais, jiems sekasi gyventi. Vėl yra kiti žmonės, vadinami vidutiniais, lėtais. Bet yra žmonių ir su atbuliu protu. Juos paprastai vadina kvailiukais. Kvailiukai sunku gyventi, jis visur apgaunamas, jis sunkiai dirba ir mažai uždirba, kur jis ką sau perka, tai arba permoka, arba gauna blogas prekes.

Ir tokis žmonių gyvenime skirtingumas paeina nuo žmonių proto stiprumo. Nereikia manyti, kad žmonės proto stiprumą prigema. Ne, žmogus savo protą tikiai išlavina per bandymą, per prityrimus, per lavinimąsi.

Kad protą galima išlavinti ir sustiprinti, tai nėra joks išradimas, bet sena taisyklė, taip sena, kaip atsirado ant žemės kultūriški žmonės. Dėl giloje senovėje, Graikijoje prieš Kristaus gimimą buvo atrasta, kad protą galima ir reikia sustiprinti. Proto sustiprinimas vadinasi MNE-MONIKA. Ir buvo garbinama net proto dievė. Mne-monika. Susirinkę jau laukia ir merginos ir toki dievumį ir maldavo dievės Mne-monikos, kad ji suteiktų proto stiprybę. Bet maldomis užsiganėdindavo, nes prie pat to dievumui būdavo tam tikros mokyklos, kur vaidylos duodavo tam tikras lekcijas proto sustiprinimui.

Senovės laikai išnyko, praėjo pora tūkstančių metų, bet ant nelaimės, išnyko ir tas geras senovės graikų paprotis lavinti proto stiprumą. Dabar paprastai taip yra. Mokyklos ir mokytojai suteikia daugybės pamatinių žinių priangačiai kartai, išmoka daug ko, bet tokis išmokytas žmogus pasukti gyvenime labai mažai naudojami toms mokyklose ir gyvyties žiniomis, ir tai dėlto mažai naudojami, kad neturi stipresnio proto ir nemoka tas žinias pritaikyti gyvenime.

Vėl iš kitos pusės yra žmonės visai nemokanti, nelankę mokyklos, o vienok gyvenime jiems sekasi, jie yra godojami, jie vadovauja kitus. Viskas tas paeina nuo to, kaip žmogus lavus ir stiprus protas. Protas gamtosiausiai už viską, protas pavergia gamtos pajegas, apgali audras. Žmogaus protas padarė tai, kad žmogus gyvu baltu susikalba su kitu žmogumi esančiu už tūkstančių mylių, protas pajėgė vėjus, iškasė giliausius griovius. Žmogaus protas pasiekė tolimiausias žvaigždes, kurių žviesa pasiekia žemę tikiai į ketlet tūkstančių metų. Protas išskatė žvaigždžių kelius, sužinojo iš ko susideda tos žvaigždės. Protas sustvėrė pasaulio lybę stebulius. Ir tiktai vienas yra ant žemės stebuklas — tai žmogaus protas, kiti gi visi stebuklai nėra stebuklai, nes juos apima žmogaus protas.

Protas tai pasaulio esybė. Kiekvienas žmogus turi protą, bet, ant nelaimės, mažai jį lavina. Paklauskime kiekvienas save, ar daug padarėme, kad mūsų protas būtų lavinamas, kiltesnis. Turime pasakyti, kad labai mažai. Žmonės tingi judinti savo protą, tingi duoti smegenims darbą, ir protas atbunka nuo neveiklumo.

Jei nori būti protingu, jei nori turėti stiprų protą, privalai jam duoti darbą, jį lavinti įvairiomis mintimis. O tą galima atsiekti tikiai skaitant įvairių dienraštį „Lietuvą“. Kas skaito tą dienraštį, to visi kampei smegenų diena iš dienos veikia, tas tobulinas, kyla, tam gyvenimas sekasi ir tas laimingas.

Buk protingas ir skaityk „Lietuvą“, 3553 So. Morgan St., Chicago, Ill.

IGALIOTINIAI. Lietuvos Bendrovės Šerų vardavėjai: L. Apšega, Cleveland, Ohio. K. A. Orlauskas, Rochester, N. Y. K. Abysheil, Detroit, Mich. Vytautas Shaullis, Ansonia, Conn. J. Butkus, New Haven, Conn. S. Ambrašas, Amsterdam, N. Y. A. S. Trečiokas, Newark, N. J. Kaz. Shimkus, Brooklyn, N. Y. M. Karosas, Waterbury, Conn. Mateušas Vilkevičius, Youngstown, Ohio. A. Trainavičius, Nashua, N. H. Ant. P. Osteika, Waterbury, Conn. M. Kupris, Wilkes Barre, Pa. P. J. Lalas, Amsterdam, N. Y. Jos Kadaras, Wyoming, Pa. T. K. Pangonis, W. Frankfort, Ill. Juozas Zekonis, Westfield, Mass. Julius Kirdulis, Cicero, Ill. Ant. F. Laurusevičius, Gilberton, Pa.

KUOPU SUSIRINKIMAI

CENTRAL BROOKLYN, N. Y. 76 KP. mėnesinis susirinkimas atsi-bus subatoj, 14 d. Birželio, 7 val. vakare, L. Aleksėjaus svetainėje, 27 Hudson Ave. Visi nariai ir narės malonėkėte susirinkti į šį susirinkimą, nes turime daug svarbių reikalų, taip gi kurie dar neužsimokėję ekstra mokesčių, tai ateikite užsimokėti, nes yra tai paskutinis susirinkimas ekstra mokesčiams užsimokėti.

Rašt. J. V. Budris.

ROSELAND, ILL. 139 KP. mėnesinis susirinkimas atsi-bus subatoj, 7 d. Birželio, 7:30 val. vakare, Socialistų svetainėje, 11100 So. Michigan Ave. Visi draugai ir draugės būtinai atsilankykite į šį susirinkimą, nes turim daug svarbių dalykų apsparytumi, taipgi bus balsavimas dėl Tautiškių Centų, sulig 11 kp. sumavimo.

Už Rašt. K. Kalnietis.

JOLIET, ILL. 167 KP. sekantis susirinkimas atsi-bus 8 d. Birželio, 1 val. popietų, Pulaski Hall. Taigi, kurių ekstra mokesčių nėra užbaigta mokėti, malonės ateiti ir užsimokėti, nes šis susirinkimas yra paskutinis tų mokesčių užsimokėjimui.

Sekr. F. Ščiukauskas.

DIDELIS AUTINGAS.

Waterbury, Conn.

Pranešame visiems Waterburio ir apilinkės Lietuviams, kad sekantis draugystės, kaip tai: D. L. K. Gedomino Draug., Lietuvos Sunų Draug., L. U. Politiskās Klibas, Sv. Jurgio Draug. iš Union City, Conn., įgalioja nekuriuos savo atstovus, kad surengti didelį išvažiavimą, arba autingą dėl naudos Lietuviskų Tautiškių Kapinių, kurias reikia pataisyti. Tai gi pranešame, kad tas didelis ir iškilmingas išvažiavimas atsi-bus subatoj popietų, 7 d. Birželio (JUNE), LINDEN PARKE, NAUGATUCK, CONN. Prasidės 1 val. popietų ir trauksis iki 12 val. vakarų.

Taigi meldžiame visų gerb. Lietuvių atsilankyti ant šio didelio autingo, nes pamatysite tą, ko nematėte. Bus visokių įvairių žaislų, baikų, komedijų ir tt.

Kviečia Komisija:

L. G. Natkevičia,

J. A. Shunskis,

K. Aseviče.

NAUJA KARĖ JAU MATOMA.

George Washington pasakė: „Jeigu nori turėti taiką, tai turi būti labai gerai prisiruošusi karėn. Ir vėl nauja karė jau matoma, šioji karė, tai karė su vasaros vidurių suiriminis. Permainymas valgių, keitimas dienos karščių ir vėsias naktis, nuolatinis oro besinainymas ir tt., tai yra priežastimi vėdinti ir žarnų ligomis. Jeigu būti sveiku, tai būtina turi būti atsakančiai prisiruošusi stoti į šią karė. Ar gali gauti ką-nors geresnio

KURSAI

LIETUVIŲ MUZIKOS KONSERVATORIJA įrengė Choro ir Orkestros vedėjams kursus ir laukia skaitlingo mokinių atsilankymo. Kursai tęsis išsias tris savaites. Už visą kursą mokeskis — 25 dol. Vedėjų kursų yra komp. Mikas Petrauskas. Baigiant kursus bus kvotimai; išlaikę kvotimus gaus L. M. Konservatorijos palidijimus.

Adresas:

M. Petrauskas

769 BROADWAY,
SO. BOSTON, MASS.

NEW PERFECTION OIL COOK STOVES

SUTAUPINĄ LAIKĄ IR DARBĄ 3,000,000 NAMŲ.

Jūs galite išvengti sunkaus ir nevalaus darbo, dedant pečiūn malkas, anglis ir valant pečius.

New Perfection Oil Cookstoves yra kurenami kerosinu, bedumniai, nepirukina viryklos. Šiluma eina tiesiog prie indų. Šilumos galima išleisti tiek, kiek pageidaujama. Liepsna stovi ant vietos — kaip kad gazas — kas suteikia viryklai švarą ir vėsumą.

New Perfection vandens šildytojas apšildo vandenį visokiems reikalams.

• Naudookit SoCony kerosiną.

Parsiduoda visur.

Standard Oil Co. of New York

Svarbių ofisai: New York — Albany — Buffalo — Boston.

Taipgi PURITAN pečiai — yra geriausi trumpais kaminėliais pečiai.

Reikalaujama Darbininku

Kreipkitės pas:

ARBUCKLE BROS.,
FOOT OF PEARL ST.,
BROOKLYN, N. Y.

PAJESKOJIMAI

Pajieškau savo tikro brolio Jono Petraičio iš Suvalkų gub., Vladislavovo pav., Dabravals gmino, kaimo Kuro, Lekečių parap., 3 metai tam atgal gyveno St. Clair, Pa. Jis pats ar kas kitas malonės pranešti man sekantį adresu:

Pvt. William Petraitis,
Co. I. 54th U. S. Inf. Reg., 6 Div.
A. E. F.

Pajieškau savo brolio Juozo Rakausko. Jis paeina iš Suvalkų gub., Vistickio parapijos, Paviečių kaimo. Pirma gyveno Midland Park, N. J., o dabar nežinau kur. Jis pats ar kas kitas meldžiu man pranešti sekamui adresu:

JURGIS RAKAUSKAS,
Box 454,
Mt. Oliver Sta., Brentwood, Pa.

Pajieškau savo brolio Vinco Bardzilausko. Paeina iš Suvalkų gub., Alytaus parapijos, Lukšėnų kaimo. Iki spalio mėn., 1918 m., gyveno po No. 70 Pine str., Elizabeth, N. J., bet dabar nežinau kur jis randasi. Jei kas žino, kur jis yra, meldžiu pranešti man sekamui adresu:

VLADAS BARDZILAUSKAS,
P. O. Box 43, Minersville, Pa.

"Lietuviškas

Išradėjas"

Šituo vardu išleidome naują knygutę dėl išradėjų, talpinanti 20 paveikslų ir iliustracijų, visokių išradėjų ir išradimų, su aprašymais ir paveikslais miestų, New Yorko ir Washingtono.

Tą brangią knygutę, mes išsiunčiame kiekvienam ant pareikalavimo.

Dy kai!

Jeigu jūs norite žinoti kiek turto žmonės prisigyveno ir kiek dar galima prisigyventi su pagalba naudingų išradimų, tai rašykite tuojau, reikalaudami tos naudingos knygučių. Kaip žinovat (ekspertai) patentų, — bandomo išradimus DYKAI. Rašykite:

American European Patent
Offices, Inc.
256 Broadway (T. E.)
New York N. Y.

Patinę Gyslos ir Chroniskai Skaudamos Kojos

išgydoma išlaukiniu gydymo būdu, — mazgojimu ir aprišiojimu. Iš dienas gyduolės nėra vartojamos. Specialistė gydyme chroniskų kojų ligų.

Mrs. Anna Whittiker
511 North Main Street
UNION CITY, CONN.

LAIMINGI NAMAI

Mes paprastai vadiname laimingais tuos namus, kur kiekvienos šeimos narys yra sveikas. Ir ištikro: sveikata — tai sveikatos pamatas. Užleisti sveikatą negalima joki būdu.

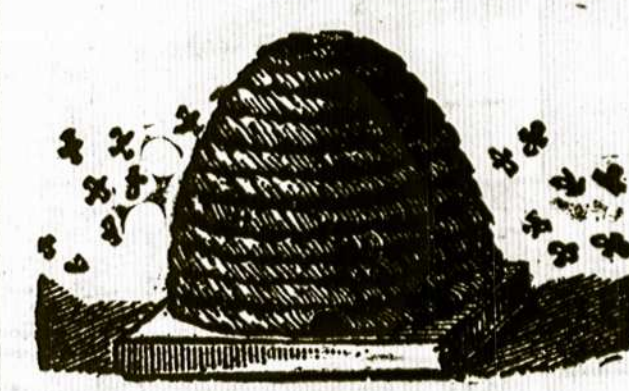
Tie-gi, kurie apleidžia savo sveikatą ir nesirupina ja, silpsta, be laiko sensta ir galų gale patampa negalinciais. Pikkiausia šių laikų liga yra nerviškumas. Nerviškumas sunaikina žmogų ir jo laimę gyvenime.

Žmonėms, sergantiems nerviškumu, nėra geresnio vaisto ir nėra geresnės vilties pasveikti, kaip vartojant garsų Portogloros Elikirą, kuris sudrutina nervišką sistemą ir visą organizmą. Visi, kurie vartoja Partoglorą, dvijiasi stebėtinai veikmei ant viso organizmo.

Neatidėliokite, ir neapleiskite savo ligos, užsisakykite Partogloros tuoj ir jūs begalo busite dėkingi. Bonka kainuoja \$1.00; 6 bonkos kainuoja \$5.00. Gauti galima tikiai pas jos išradėją, žinomą chemiką Nikolą Partosą. Adresuokite tiesiog

APTEKA PARTOSA, 160 Second Ave. Dept. L. 6. New York. (G 1)

SVIEŽIO ŠIMAIČIO SODU MEDAUS

TIRAI ČYSTO 5 SVARU
VIEDRUKAS \$1.85.

Siųsime visur per paštą ir ekspresą dideliais ir mažais orderiais.

Taipgi galima pirkt mūsų apie-linkėje gerą Farmų, tiesiai nuo pačių savininkų. Galima gauti puikių žemių ir visai nebrangiai. Rašydami indėkite markę dėl atsakymo.

M. WALINCIUS,
HART, MICHIGAN.

THE PROGRESS SHOE MANUFACTURING CO.

Isteigta 1919 metais.

ATIDŽIAI VISŲ LIETUVIŠKŲ
KRAUTUVNINKŲ!!

Progress Shoe Mfg. Co. susideda vien tik iš Lietuvių. Joje priguli apie 270 šerinkų, kurių didžiuna yra avalų išdirbėjai, turintie daug metų patyrimo. Progress Shoe Mfg. Co. išdirba „BAL“, „BLUCHER“, „FOX“ ir „OXFORD“ dėl vyrų. Ši Bendrovė specializuoja vyrų „GOODYEAR WELT“ geresnės klijos avaluose, kurių kainos yra nuo \$5.50 iki \$9.50 „Retail“. Mes vartojame geriausią tavorą, atliekame pirmos klijos darbą. Visi Lietuviai krautuvninkai prisigykite savo antrašus, o mūsų agentas, budamas jūsų apieilinkėje, parodys mūsų pavyzdžius (samplelius) ir priims užsakymus.

FAKTAI APIE PROGRESS SHOE MFG. CO.

1. Suorganizuota iš Brocktono ir apilinkės Lietuvių, per pastangas Lietuvos Atstatymo B-vės atstovo Inž. P. J. Žiurio, 1919 metais.
2. Inkorporuota ant 100,000 dolarių.
3. Išdirbama 3 rūšių (gradų) vyriskų versio ir ožkos „side leather“ skurų avalus.
4. Dieninis pagaminimas — 250 porų.
5. Parduodame Krautuvninkams.
6. Ant visų mūsų avalų padų yra primušta štempa su Lietuvos žirgvaikiu.
7. Visi šerinkai yra darbininkais.
8. Jos valdyba susideda vien tik iš Lietuvių: a) Vedėjas — Inž. P. J. ŽIURIUS, b) Pildininkas — A. ČIUŽAUSKAS, c) Kasterius — P. K. VAICIUNAS, d) Raštininkas — S. A. MILČIUS, e) Kiti direktoriai: P. Tamulevičius, A. Kasparas, ir J. Valčiunas.
10. Mūsų obalsis yra „Pilna vertė, gera mada, tvirtumas, ir angūs klijos išdirbimas“.
11. Mūsų fabrikas yra 4,000 kvadratinų pėdų. Jame yra apie 125 mašinų, kurios yra varomos Elektra. Viskas yra Elektra šildoma ir apšviečiama. Jame yra naujais prietaisais ir per-tai galima pagaminti gerus avalus.
12. Perkaime skuras nuo geriausių išdirbėjų.
13. Duodame geriausias išlygas krautuvninkams ir vertę nešiotojams mūsų avalų.
- Na, Lietuviai, jau didelis darbas pradėtas!! Kas rems savo kilančią industriją?!

VIENATINĖ LIETUVIŲ AVALŲ DIRBTUVĖ.

PROGRESS SHOE MFG. CO.

95 SPARK STREET, BROCKTON, MASS.

Geras Appetitas

reikia abelną sveikatos stovį. Jeigu Jūsų apetitas sumenkėjo, jeigu Jūsų viduriai netvarkoje, jeigu turite užkietėjimą — reiskia, kad viršikimo sistema reikalauja priežiūros. Imkite

Severa's Stomach Bitters

(Severos Skilvinį Bitter) prieš kiekvieną valgi, ir patėmykite naudingumo įtekmę. Prigriebsti skilvio malimui, reguliuoja žarnų veikimą ir suteikia gerą apetitą.

Silpni ir seni žmonės, dėl sustiprinimo sycikatos ir spēkų privalo kartas nuo karto imti šį sustiprinantį nuo vidurių vaistą.

Kainos: { 75 centai ir 3 centai taksy.
\$1.50 ir 6 centai taksy

Severos šeimyniški vaistai parsiduoda kiekvienoje aptiekoje. Reikalaudami vien tik Severos vaistų, padirbtųjų (substitute) neimkite. Jeigu kartais jūsų apieilinkėje negautumėte, tai reikalaukite tiesiai nuo mūsų, prisigydami visą sumą ir taksus.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

Niežuoti Išbėrimai

reikalauja kuokubiausios palengvinimui priežiūros. Tojo palengvinimo atsiekinimui ligonis privalo nusipirkti ir išmėginti Severa's Skin Ointment (Severos Odinė Mostis). Yra geriausias įvairiausių išbėrimų gydymo būdas. Kaina 50 centų ir 2c. taksy.

Gydantis Muilas

turi būti vartojamas visuose odos ir veido prietikiuose. Iš daugelio įvairiausių siulomų muilų, mūsų nuomone Severa's Medicated Skin Soap (Severos Gydantis Odinis Muilas) yra geriausias ir atsakančiausias muilu. Kaina 25 centai ir 1 centas taksy.

Karštingė

baisiai ligonį nusilpina ir odą daro jautrią dalypstymams. Reikia vartoti Severa's Antiseptol (Severos Antiseptolij) atskiedus pagal nurodymą. Kaina 35 centai ir 2 centai taksy.